

RYK ÅRSBERETNING 2014

11. ÅRGANG

RYK – Registrering og YdelsesKontrol er en erhvervsdrivende fond under Dansk Kvæg med kontorer i Holstebro, Sorø og Skejby

Overvejer du robot, malkestald eller karrusel?

MANAGED BY
DELPRO™
FARM
MANAGER

Hos os får du markedets bedste og mest rentable løsning, uanset hvordan du vil malke.

Sammen finder vi de bedste og mest driftsikre løsninger på alle de spørgsmål, som melder sig, når du vil bygge nyt, udvide eller renovere.

Det endelige svar kan du aflæse på din driftsøkonomi og bundlinje. Svaret er både positivt, arbejdsbesparende og fremtidssikret.

DeLaval har hele sortimentet og dertil markedets mest opdaterede tilbehør.

Vi har en fælles interesse i netop din succes som mælkeproducent. Derfor er vi med hele vejen fra planlægningsfasen til anlægget kører - og derefter med aktiv support videre frem.

Kontakt os eller [læs mere på www.delaval.dk](http://www.delaval.dk)

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N
Tlf.: 57 81 15 10
ryk@vfl.dk

RYK GØR SIG KLAR TIL EN KVOTEFRI FREMTID

I starten af 2014 havde vi en rekordhøj mælkepris, og regnskaberne for 2013 var de bedste siden 2007. Optimismen var begyndt at brede sig. Optimismen blev dog brat afbrudt af en faldende mælkepris pga. russernes importstop af mejeriprodukter fra EU.

Adm. direktør Peter Tuborg Arla Foods spår den lave mælkepris vil vare ved i 24 måneder endnu, og Rabobank's Senior Analytiker Kevin Bellamy siger, at prisudsving fortsat vil være et grundvilkår inden for mælkeproduktionen. Hvad sker der med pris og mængde nu, når kvoten forsvinder i april 2015? Her og nu står vi til en rekordhøj mængde, der skal betales superafgift af, og køerne malker som aldrig før. I ydelseskontrollen falder koantallet naturligt nok, når der slagtes køer pga. den store produktion. Vi ser dog glædeligvis, at besætningerne fastholder brugen af ydelseskontrollen. Jeg ser det som et tegn på, at vi har et produkt, som den enkelte finder nødvendigt at anvende for at optimere produktionen i egen besætning.

Koantallet vil sikkert stige igen efter den 1. april 2015. Nogle vil føle sig som køer, der bliver lukket på græs en dejlig forårsdag efter en lang vinter på stald. Andre som galopheste i startboksen, hvor startskuddet endelig lyder, og lågen går op.

I ydelseskontrollen skal vi være tilpasset til de bedrifter, der satser på at tilpasse sig de nye og ændrede rammevilkår. Det, der giver merværdi til den enkelte bedrift, er omdrejningspunktet for driftsbestyrelsens arbejde. Eksempelvis ser vi introduktion af drægtighedstest i mælkeprøven som et tilbud, der giver merværdi i nogle besætninger.

Igen i år har en række af firmaer støttet denne beretning ved at tegne en annonce. Der skal hermed rettes en stor tak, for denne opbakning.

Afslutningsvis vil jeg sige tak til samtlige kvægbrugere for konstruktive henvendelser og opbakning til arbejdet.

Tak til driftsbestyrelsen, og ansatte for indsatsen i årets løb.

Jeg ønsker jer alle en glædelig jul og et godt og lykkebringende nytår.
God læselyst

Jens Chr. Mathiasen
formand for RYK's driftsbestyrelse

INDHOLD

RYK's driftsbestyrelse	side 5
Vi er en del af et globalt netværk	side 6
RYK's brugerråd	side 7
Ydelseskontrollerede besætninger	side 8
RYK's opgaver	side 10
RYK år 11	side 12
RYK's vedtægter	side 14
Regnskabsoversigt for RYK	side 16
Regler for ydelseskontrollen	side 18
Godkendelse af kontrolregnskaber	side 22
Observeret malkning	side 23
Regler for efterkontrol	side 24
Regler for officiel registrering af afstamning	side 25
Træt af at kravle rundt på rækværket?	side 26
Retningslinier for ydelseskontrollen	side 28
Bedre yversundhed	side 30
Vi vil ikke sætte sundheden over styr	side 32
Generelt øget fokus på smittebeskyttelse	side 33
Analysebaseret kontrol og foderstyring	side 34
Status på Operation Paratuberkulose	side 36
Ny muligheder med drægtighedstest på mælk	side 38
Vedligeholdelse af malkeanlæg	side 40
DMS Dyreregistrering	side 42
Salmonellakampagnen strammer til	side 44
Mycoplasma Bovis i mælkeleverende besætninger	side 46
Statistik i ydelseskontrollen	side 47
Rådgivning – veterinære forhold og råvarekvalitet	side 49
RYK Skejby, personale	side 50
RYK Midt-Nord, kontorphonale	side 51
RYK Midt-Nord, kontrolassistenter	side 52
RYK Midt-Nord, kvægbrugsrådgivning	side 54
RYK Syd-Øst, kontorphonale	side 57
RYK Syd-Øst, kontrolassistenter	side 58
RYK Syd-Øst, inseminører	side 60
RYK Syd-Øst, kvægbrugsrådgivning	side 61
Ydelseskontrollen 2013–2014	side 64
Rød Dansk Malkerace	side 66
DH – Dansk Holstein	side 70
Dansk Jersey	side 75
DRH – Dansk rødbrøget Holstein	side 79
Blandede driftsenheder og krydsningskøer	side 81
Højtydende økologiske driftsenheder	side 85
Kontrolregnskaberne 2013–2014	side 87

Løssalg:	110 kr.
Redaktion:	Ole Klejs Hansen
Sekretær:	Gitte Møller Mikkelsen
Tryk:	nord advertising
Forsidefoto:	3 kvier i sommerregnen, på kanten af Djursland
Foto:	Uffe Lauritsen

Det bedste græs
til grovfoder

- ✓ Højere udbytte
- ✓ Højere ydelse
- ✓ Bedre kvalitet
- ✓ Bedre service

**MERE
MÆLK
MED DLF**

Kontakt en af vores mange forhandlere.
Eller besøg vores hjemmeside www.dlf.dk.

KAN DU SE FORSKELLEN?

DLF-TRIFOLIUM • Tlf. 70 12 16 00 • od@dlf.dk • www.dlf.dk

Scan koden
og se hvordan DLF
ger en forskel

**NORDIC BEEF
HADSUND**

kvalitet for kødelskere

Kontakt os og hør om dine
muligheder for at blive leverandør af
slagtekvæg til Nordic Beef Hadsund,

Tlf. : 98 57 37 88

- hold dig orienteret på

*Godt grovfoder er en af mange forudsætninger for god økonomi
i kvægbruget. Foto: Uffe Lauritsen*

Værsgo, så er der serveret. Foto: Niels Bastian Kristensen

RYK's DRIFTSBESTYRELSE PR. 1. MAJ 2013

1. RYK Syd

Jens Chr. Mathiasen (formand)
Hovvejen 8
7323 Give
Tlf.: 75 73 00 79 / Mobil: 20 25 71 79
brunsminde@privat.dk

2. RYK Øst

Jørgen Nielsen (næstformand)
Gundersøvej 40
5491 Blommenslyst
Tlf.: 65 96 73 55 / Mobil: 21 79 62 52
troelsmose@privat.dk

3. RYK Nord

Bøje Pedersen
Fuglegårdsvej 1
9510 Arden
Tlf.: 98 56 53 25 / Mobil: 40 56 53 25
kbnp@mail.dk

4. RYK Midt/Vest

Michael Jensen
Sall Skovvej 11, Sall
8450 Hammel
Tlf.: 86 96 27 88 / Mobil: 20 72 77 99
mail@havredalsgaard.dk

5. RYK Nord

Ole Larsen
Gøttrupvej 351
9690 Fjerritslev
Tlf.: 98 22 34 44 / Mobil: 22 20 35 02
ole@larsen.mail.dk

6. RYK Midt/Vest

Rene Søndergaard
Højbogaardsvej 8, Hassing
7755 Bedsted Thy
Tlf.: 97 94 61 42 / Mobil: 23 26 62 54
hassing8@mail.dk

7. RYK Syd

Egon Schmidt
Tøndervej 15
6520 Toftlund
Tlf.: 74 83 45 19 / Mobil: 20 28 75 10
egonschmidt@mail.dk

8. RYK Øst

Ole Karmsteen
Algestrupvej 9
4850 Stubbekøbing
Tlf.: 54 44 12 54 / Mobil: 29 26 66 93
karmsteen@dlgtele.dk

9. L & F Kvæg

Christian Lund
Skodborg Kirkevej 5
6630 Rødding
Tlf.: 74 84 84 04 / Mobil: 40 20 84 04
christian@skatkaer.dk

10. L & F Kvæg

Gitte Grønbæk (observatør)
Agro Food Park 15
8200 Århus N
Tlf.: 87 40 53 88 / Mobil: 30 92 17 76
gig@vfl.dk

11. L & F Kvæg

Kristian Gade
Fårevej 24, Flynder
7650 Bøvlingbjerg
Tlf.: 97 46 82 91 / Mobil: 61 76 84 00
89gade@gmail.com

12. Viking Danmark

Jan Duchwaider
Nakkedamsvej 89, Røgerup
4050 Skibby
Tlf.: 47 52 80 50 / Mobil: 23 23 36 89
nakkedamgaard@mail.tele.dk

13. Medarb.rep.

Stig Lange (kontrolassistent)
Lindøhoved 1, Jersore
5400 Bogense
Tlf.: 64 86 13 30 / Mobil: 27 29 13 30
Ryk.957@vfl.dk

14. Medarb.rep.

Jette Gravgaard (kontorassistent)
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf.: 57 81 15 15
ryk.jhg@vfl.dk

15. Direktør

Niels Henning Nielsen
Agro Food Park 15, Skejby
8200 Århus N
Tlf.: 57 81 15 13 / Mobil: 21 48 67 19
nin@vfl.dk

VI ER EN DEL AF ET GLOBALT NETVÆRK

Ingen kan eksistere uden indtryk fra omverdenen, og heller ikke uden faglig sparring. RYK har et stort netværk til kolleger i mange lande. Først en række lande hvor vi har et formaliseret samarbejde.

- Faglige kolleger fra Norden plus Estland mødes 1-2 gange årligt og udveksler erfaringer, tendenser og mulige løsninger på aktuelle opgaver i relation til ydelseskontrollen.
- Med Slesvig-Holsten er der på både bestyrelses og ansat plan, særdeles gode relationer. På det tekniske område udveksler vi erfaringer om brugen af udstyr, blandt andet Lely Shuttle-B, som de har købt af os.
- Der er jævnlige kontakter til Irland, blandt andet vedrørende Tru Test EMM og service af teknisk udstyr. På det seneste har irerne vist interesse for vores Lely Shuttle.
- Vi har gennem de seneste 6-7 år været repræsenteret i USA ved deres årsmøde. Der er gode relationer på både ansat og folkevalgt plan.
- Kontakterne vedligeholdes og udbygges når lejlighed gives.

Det helt store faglige netværk er gennem ydelseskontrollens internationale brancheorganisation, ICAR (International Committee for Animal Recording). Her sættes standarder for registrering, teknik og beregninger til den helt grundlæggende ydelseskontrol.

ICAR er en del af det globale netværk indenfor husdyrregistrering, som blandt mange andre organisationer involverer EU, FAO, IDF og ISO. Alt sammen med det ene formål at sikre det bedst mulige faglige udbytte og økonomiske resultat for den enkelte bedrift.

Udbyttet af samvær med disse kontakter er af stor værdi for det daglige arbejde, løsning af tekniske problemstillinger og kontakt til diverse leverandører af udstyr.

Upload hurtigt og nemt til dyreregistreringen

Slip for tæste arbejdet - og undgå fejl

XRS Stavantennen registrerer:

- ✓ Flytning
- ✓ Slagtning
- ✓ Køb / salg
- ✓ Goldning
- ✓ Død
- ✓ Medicinering
- og meget mere

www.trutest.dk
info@gmtrutest.com

RYK's BRUGERRÅD

PR. 1. APRIL 2013

VALGT I NORD

Christensen, Jacob

Ådalen 59, Smidstrup
9760 Vrå
Tlf.: 98 98 00 18
Mobil: 40 84 10 18

Henriksen, Mogens

Bønfeltvej 23
9510 Arden
Tlf.: 98 56 50 24
Mobil: 20 92 32 42

Kjærgaard, Tage

Øster Vase 14
9280 Storevorde
Tlf.: 98 31 63 67
Mobil: 29 25 63 17

Larsen, Ole

Gøttrupvej 351
9690 Fjerritslev
Tlf.: 98 22 34 44
Mobil: 22 20 35 02

Mikkelsen, Karsten

Kiddalsvej 2, Stenild
9500 Hobro
Tlf.: 98 54 82 31
Mobil: 40 86 64 08

Pedersen, Bøje

Fuglegårdsvej 1
9510 Arden
Tlf.: 98 56 53 25
Mobil: 40 56 53 25

Pedersen, Niels Hedermann

Tylstrup Hedevej 38
9382 Tylstrup
Tlf.: 98 81 13 54
Mobil: 22 27 97 12

Thomsen, Anders

Ndr. Borremosevej 14
9600 Aars
Tlf.: 98 20 45 41
Mobil: 30 23 45 41

VALGT I MIDT/VEST

Agger, Esper

Ellemosevej 2, Hygum
7620 Lemvig
Tlf.: 97 81 00 65
Mobil: 22 51 90 29

Byskov, Peder

Havhusevej 1, Rygård Strand
8961 Allingåbro
Tlf.: 86 48 68 22
Mobil: 22 59 55 26

Jensen, Flemming Nyborg

Stadilvej 23, Stadil
6980 Tim
Tlf.: 97 33 11 36
Mobil: 40 43 11 36

Jensen, Michael

Sall Skovvej 11, Sall
8450 Hammel
Tlf.: 86 96 27 88
Mobil: 20 72 77 99

Klausen, Anette

Åhusevej 52, Høggild
7470 Karup
Tlf.: 97 45 61 70
Mobil: 23 95 94 32

Nielsen, Rasmus Boudigaard

Hejlskovvej 14, Ørslevkloster
7840 Højslev
Tlf.: 97 53 82 86
Mobil: 21 94 56 03

Stubben, Karsten

Sønderkærvej 1
6933 Kibæk
Tlf.: 97 19 26 86
Mobil: 29 92 08 01

Søndergård, Rene

Højbogårdsvej 8, Hassing
7755 Bedsted Thy
Tlf.: 97 94 61 42
Mobil: 23 26 62 54

VALGT I SYD

Gubi, Thomas

Nr. Hjarup Bygade 4
6230 Rødekro
Tlf.: 74 54 20 20
Mobil: 23 39 02 62

Hansen, Erik

Staghøjvej 1, Hjerting
6630 Rødding
Tlf.: 74 84 11 60
Mobil: 20 27 43 36

Johansen, Kurt

Ribevej 240
6040 Egtved
Tlf.: 75 55 15 74
Mobil: 21 20 35 10

Lind, Ole

Sandvadvej 36, Nortvig
8766 Nr. Snede
Mobil: 40 18 13 53

Mathiasen, Jens Chr.

Hovvejen 8, Givskud
7323 Give
Tlf.: 75 73 00 79
Mobil: 20 25 71 79

Nørby-Lassen, Mikael

Hillerupvej 53, Hillerup
6760 Ribe
Tlf.: 75 42 31 04
Mobil: 20 41 31 04

Rasmussen, Søren

Lillemadevej 9, Stolbrølkøkke
6430 Nordborg
Tlf.: 74 45 80 44
Mobil: 23 20 58 32

Schmidt, Egon

Tøndervej 15
6520 Tøftlund
Tlf.: 74 83 45 19
Mobil: 20 28 75 10

VALGT I ØST

Bebe, Lars

Gestelevvej 17
5750 Ringe
Tlf.: 62 62 30 56
Mobil: 22 72 81 99

Grønbjerg, Lars

Bundgårdsballe 33, Nørreby
5400 Bogense
Tlf.: 64 86 11 01
Mobil: 61 54 11 17

Hjorth-Larsen Jens Axel

Hallegaardsvejen 5
3720 Aakirkeby
Tlf.: 56 97 21 71

Karmsteen, Ole

Algestrupvej 9
4850 Stubbekøbing
Tlf.: 54 44 12 54
Mobil: 29 26 66 93

Nielsen, Jørgen

Gundersøvej 40
5491 Blommenslyst
Tlf.: 65 96 73 55
Mobil: 21 79 62 52

Ringsing, Lene

Vestermark 12, Flintinge
4891 Toreby L
Tlf.: 54 86 86 05
Mobil: 51 74 06 04

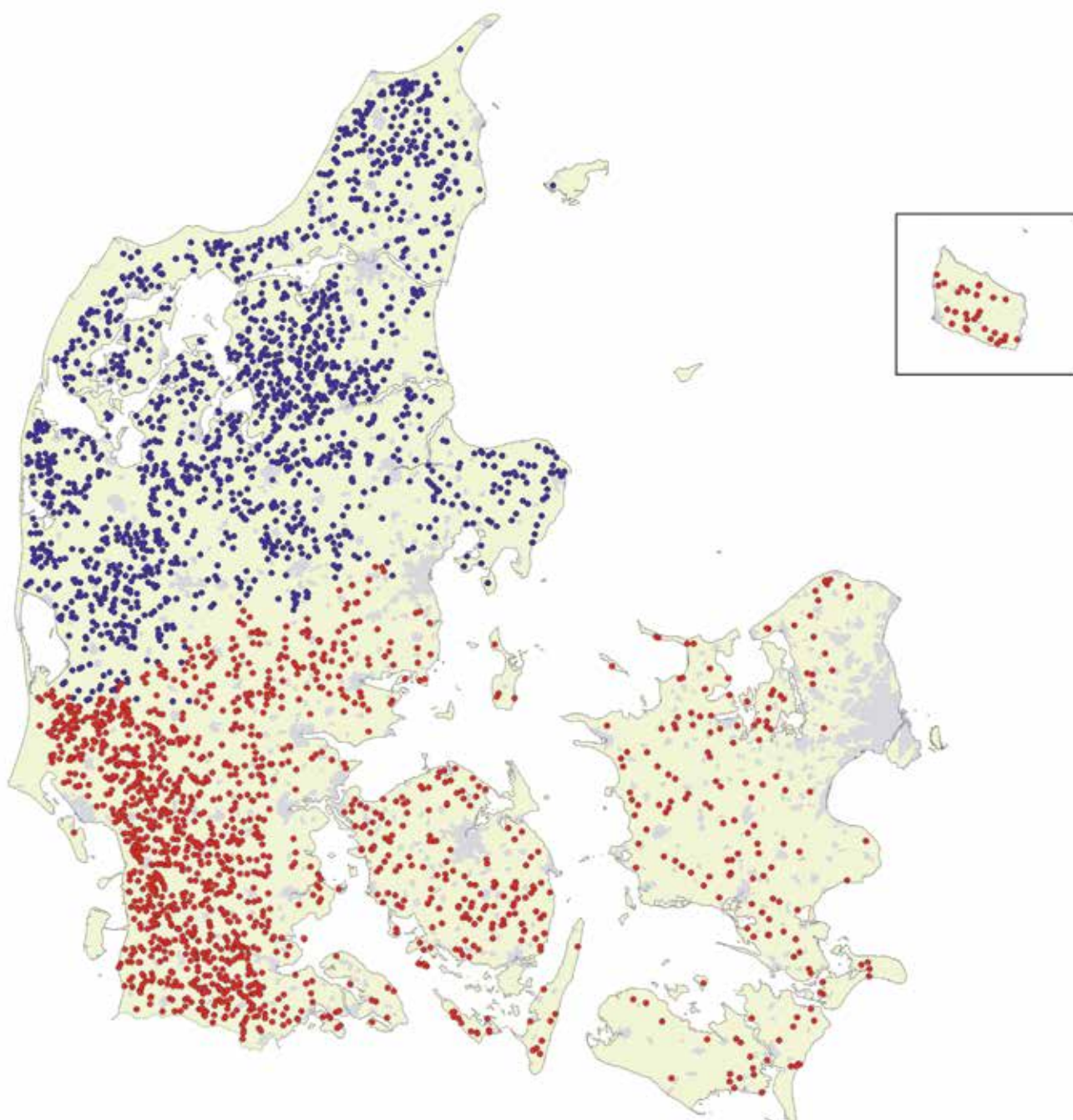
Winther, Jens

Bredagervej 13
4050 Skibby
Tlf.: 47 52 10 87
Mobil: 20 25 33 58

RYK's BRUGERRÅD

består af 31 landmænd/mælkeproducenter valgt i de 4 gamle registreringsområder (Nord, Midt/Vest, Syd og Øst)
Der vælges 2 fra hvert område til RYK's Driftsbestyrelse

YDELSESKONTROLLEREDE BESÆTNINGER I DANMARK

Landbrugets laboratorium

Drægtighedstest på mælkeprøver

Nu er det muligt at anvende mælkeprøver til at teste, om koen er drægtig. Du kan forbedre mælkeproduktion og indtjening ved hurtigt at identificere ikke-drægtige køer.

Du kan bestille drægtighedstesten på Dyreregistreringen, og mælkeprøverne udtages via RYK - på lige fod med de øvrige veterinære analyser som salmonella, paratuberkulose og mastitis-PCR. Du kan naturligvis stadig selv udtage og indsende mælkeprøver direkte til laboratoriet.

Du får svar på prøven allerede dagen efter, prøven er modtaget af Eurofins Steins.

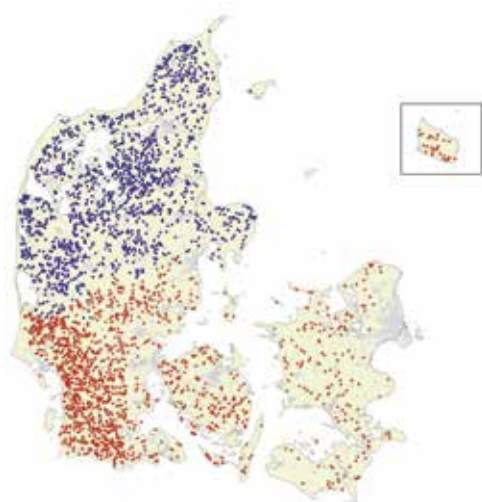
Læs mere på
www.eurofins.dk/dragtighed

RYK'S OPGAVER

RYK'S REGIONALE AFDELINGER				
	Adresse	Telefon	Mail	Afdelingsleder
RYK Midt-Nord	Nupark 47 7500 Holstebro	57 81 15 05	RYK.midt-nord@vfl.dk	Ole Kjærsgaard
RYK Syd-Øst	Fulbyvej 15 4180 Sorø	57 81 15 00	RYK.syd-oest@vfl.dk	Lone Sode Bergmann

Alle ydelseskontrollerede besætninger pr. RYK-afdeling

De 2 RYK-afdelinger dækker hvert deres geografiske område, som er vist på nedenstående kort. På kortet kan man se den geografiske placering af hver enkelt ydelseskontrolleret besætning, og signaturen viser, hvilken RYK-afdeling der betjener besætningen.

Kontortid: mandag–torsdag kl. 8.00–16.00 og fredag kl. 8.00–14.30.

Telefontid: mandag–torsdag kl. 8.00–15.30 og fredag kl. 8.00–14.00.

Uden for kontorenes telefontider og åbningstider kan besætningsejerne benytte e-mail, som så vil blive behandlet, når kontorerne åbner igen.

Kontorerne er lukkede **juleaftensdag, nytårsaftensdag, grundlovsdag** samt **fredag efter Kristi Himmelfartsdag**.

Henvendelser vedrørende ydelseskontrollen, som kontrolassistenten ikke umiddelbart kan besvare, skal rettes til RYK-afdelingerne, som har den overordnede styring af det lokale kontrolarbejde.

RYK Skejby er placeret i Videncentret for Landbrug og varetager særlige driftsopgaver, som bedst løses samlet for hele organisationen.

RYK's kontorer må ikke foretage normal lovpligtig registrering. De arbej-

der næsten udelukkende med ydelseskontrol. RYK's kontorer må kun opdatere sådanne hændelser eller foretage sådanne fejlrettelser, som er nødvendige for at få en kontrolring til at køre igennem. Det vil typisk dreje sig om manglende indberetninger af kælvninger eller af indgange af malkende hundyr.

Lovpligtige registreringer, som ikke indtastes af besætningsejeren selv, håndteres af VFL Kvæg's CHR-afdeling i Skejby.

LOVPLIGTIG REGISTRERING OG CHR-ARBEJDE UDFØRES AF VIDENCENTRET FOR LANDBRUG:

Adresse	Telefon	Fax	Mail
Videncentret for Landbrug Att. CHR-afdelingen Agro Food Park 15 8200 Aarhus N	70 15 50 15 Tryk 2 for CHR og registrering	87 40 50 10	CHR-Skejby@vfl.dk

Åbningstider:

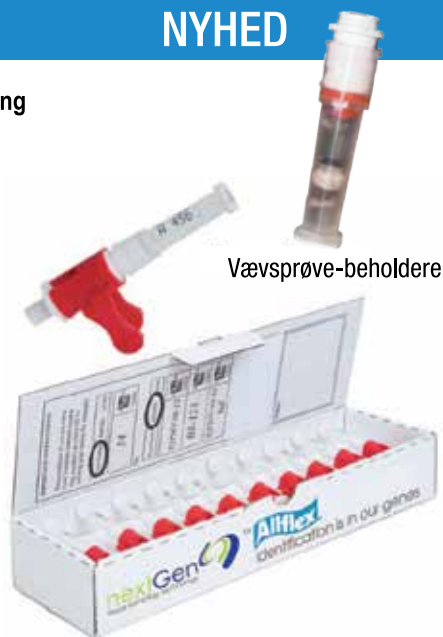
Mandag – torsdag: 8.00 – 17.00
Fredag: 8.00 – 15.30

Indsamling af vævsprøver til genomisk udvælgelse NYHED

Med ALLFLEX' unikke TSU enhed har indsamling af vævsprøver har aldrig været lettere

- Hurtig og smertefri prøvetagning
- Fuldstændig ren prøvetagning
- Visuel prøveidentifikation
- Minimeret behov for ny test

Vævsprøve-beholdere

Allflex dan-mark

Rugmarken 31
7620 Lemvig . Tlf. 97 81 15 55
www.allflex.dk

ALLE TYPER AF MÆLKEMÅLERE, DER ANVENDES I DANMARK ER ICAR GODKENDTE

Mælkemålerne skal jævnligt efterses og kalibreres. Intervaller og service er defineret af fabrikanten, og findes i manualer for de enkelte målertyper. Det er ejerens ansvar at udstyret er efterset og kalibreret.

1) Fastinstallerede mælkemålere i malkestalde og robotter efterses på initiativ af landmand

- Årligt/halvårligt eftersyn ved teknikere fra leverandør
 - Udskiftning af diverse pakninger og andre sliddele
 - Kontrol af fysisk tilstand
- Statistisk analyse ved hver kontrol af data fra managementsystem
 - Eftersyn og justering af målere som udpeges

2) TruTest elektroniske mælkemålere efterses på initiativ af kontrolforeningerne (RYK og Nibe)

- Årligt eftersyn og kontrol af indstillinger
 - Skift af slanger
 - Kontrol af fysisk tilstand

Ud over de periodiske eftersyn vil der løbende være målere, der skal tages hånd om. Det gælder alle typer.

RYK ÅR 11

2014 har været præget af, først en historisk høj mælkepris, men også et markant fald senere på året og dermed store udfordringer for den enkelte mælkeproducent. Vi oplever, at der er fokus på de indre linjer og tal fra ydelseskontrollen er et uundværligt bidrag til denne optimering.

Højere mælkeydelse

En markant højere mælkeydelse har ført til færre køer p.g.a. risikoen for superafgift. Når mælkekvoten forsvinder, tror jeg, at mange vil forsøge at øge mælkeydelsen inden for eksisterende rammer. Det kan være via bedre management, flere køer, eller at malke tre gange i stedet for to gange dagligt. Det vil alt andet lige, stille krav til kvaliteten i det arbejde, der laves i ydelseskontrollen. Det gælder arbejdet under malkning, udstyr, koidentifikation og datadisciplin.

Kvalitet i arbejdet er en forudsætning

Jeg vil opfordre den enkelte mælkeproducent til, at stille spørgsmålet: Er min kvalitet i orden under ydelseskontrol? Man bruger tid og penge på opgaven, og bruger resultaterne til vigtige driftsledelsesbeslutninger. Derfor skal det grundlæggende være på plads.

Succesfuldt flytning af Eurofins fra Holstebro til Vejen

I starten af september flyttede Eurofins mælkelaboratoriet til et helt nybygget laboratorie i Ladelund i Vejen.

Man kan næsten sige, at ringen er sluttet efter 120 år. Det hæderkronede laboratorie er flyttet til kontrolforeningens vugge i Vejen. Den 29. januar 1895 blev Danmarks første kontrolforening "Vejen og omegns kontrolforening" stiftet, og der blev ansat en kontrolassistent

(Emil Konradi). Dengang var det Gerbermetoden man brugte til fedtbestemmelse.

I dag er det topmoderne analyseapparater, og engangsglas.

Vi forventer i 2015, at de såkaldte "blå æggebakker" bliver engangsbakker, og glassene får præget stregkoden ind i glasset, i stedet for påsætning af en label.

Der sker meget nyt inden for laboratoriebranchen og vi forsøger, at holde os opdateret med udvikling fra andre laboratorier og organisationer, der arbejder inden for området. Senest har RYK besøgt to engelske laboratorier, som er med til at inspirere os. På den måde kan vi bedre formulere vores ønsker og krav til analysekvalitet i bred forstand i fremtiden.

Analysering er i gang på NML's laboratorium i Wolverhampton, England. Foto: Niels Henning Nielsen

GPS og Tablet (RYK-Manager) til styring af tid og kørsel

Vi har i 2014 indført 100% elektronisk styring af den forbrugte tid ved kontrol-assistenterne.

I første kvartal kørte vi med både papir og elektronisk opsamling af tid og kørsel ved kontrolassistenterne.

Vi har nu sluppet papiret og har indtil skrivende stund brugt nogen tid på, at få rettet diverse uhensigtsmæssigheder og fjernet diverse børnesygdomme i systemet.

Vi har nu et velfungerende system, som vi i de kommende år forventer, at få det fulde udbytte af.

Systemet registrerer tid og hændelser med det samme, og lever op til nutidens krav omkring dokumentation. Med færre og større besætninger med flere ansatte, tror vi, at et sådant system er en nødvendighed. Vi håber, at alle bliver glade for systemet, selvom det i en overgangsperiode godt kan opfattes som mindre fleksibelt.

Supplerende analyser (veterinærprøver)

Antallet af supplerende prøver, eller hvad vi kalder veterinærprøver, er stigende. Vi ser det som et tilbud den enkelte landmand ser værdi i, og derfor bruger i den daglige styring.

Som nævnt er der fundamentale ting som skal være på plads, inden man generelt bruger analyseresultater til beslutninger. Er det f.eks. den rigtige ko, der er forbundet til den rigtige prøve? Derudover skal man sikre sig, at der ikke sker overslæb og/eller forurening af prøverne. Man skal generelt sikre sig, at mælkeslangerne ikke er for lange, og i robotter skal man følge producentens anvisning for tømning af mælk fra mælkeudskilleren.

Vigtigt ved saneringsprøver

Ved sanering mod f.eks. B-streptokokker kan man overveje om, man ikke skal lave dobbeltbestemmelse.

Bare nummeret på én ko er tastet forkert, eller en ko, der har overhalet en anden efter aflæsning af nummeret ved indgang i malkeanlægget, kan få store konsekvenser.

I 2014 er det blevet muligt at vælge flere PCR-kittyper til PCR-analyse i Dyreregistreringen.

RYK's tekniske udstyr

Noget af RYK's tekniske udstyr har en del år på bagen. Driftsbestyrelsen overvejer hvordan vi kommer videre. Indtil der findes smarte og mere kosteffektivt udstyr på markedet, har vi valgt at vedligeholde det eksisterende udstyr. Det er faktisk efter en stor indsats, lykkedes at reducere omkostningerne til vedligehold.

Vi er i løbende dialog med producenterne af det tekniske udstyr, men også med kollegaer i andre lande, om der kan udvikles nye løsninger, som lever op til fremtidens krav.

Tak til personale, tak til laboratoriet (Eurofins), firmaer, samarbejdspartnere, og tak til alle de mælkeproducenter som via positive henvendelser og lyse ideer hele tiden er med til at udvikle ydelseskontrollen.

	2010	2011	2012	2013	2014 (8,5 mdr.)
Paratuberkulose	596.979	575.258	542.909	516.958	352.752
Salmonella Dublin	66.638	57.153	45.847	62.306	48.233
PCR	4.390	35.947	47.210	55.434	49.951
IDEXX drægtighedstest	0	0	0	17.701	73.754
Besætninger med veterinærprøver	1.428	1.624	1.505	1.680	?

Omfanget af veterinærprøver siden 1. januar 2010

VEDTÆGTER

FOR FONDEN TIL VARETAGELSE AF REGISTRERING OG YDELSESKONTROL

(SKEJBY 9/4-2014)

1.0. Navn og hjemsted

- 1.1. Fondens navn er: "Fonden til varetagelse af registrering og ydelseskontrol" (nedenfor kaldet RYK) og dens hjemsted er Århus kommune.

2.0. Fondens stifter

- 2.1. RYK er stiftet af Landbrug & Fødevarer, Kvæg (tidligere Dansk Kvæg) der er et udvalg etableret af:
- Landbrug & Fødevarer (tidligere Dansk Landbrug)
 - Mejeriforeningen
 - KØDBRANCHENS FÆLLESRÅD samt
 - Viking Danmark (tidligere Kvægavlsforeningen Dansire)

3.0. Formål

- 3.1. RYK har til formål at varetage registreringsfunktioner samt ydelseskontrol indenfor husdyrbruget. RYK har herunder til formål at sikre en effektiv og rationel registrering samt løbende tilpasning af ydelseskontrollen til ny teknologi og løbende tilvejebringe forbedringer af datagrundlaget og serviceniveauet overfor kvægbrugerne.
- 3.2. Formålet kan udøves ved varetagelse af opgaver direkte i forhold til kvægbrugerne, landbrugets basisorganisationer og offentlige myndigheder, men kan også udøves på vegne disse.
- 3.3. RYK skal tilstræbe, at indtægterne indenfor en regnskabsperiode dækker periodens udgifter, uden at der herudover tilstræbes noget overskud.
- 3.4. I det omfang RYK's formål iagttages helt eller delvist gennem udlicitering af aktiviteter til tredjemand, skal RYK's bestyrelse til enhver tid føre kontrol med de udliciterede aktiviteter og skal til enhver tid kunne bringe udliciteringen til ophør med et rimeligt varsel.

4.0. Grundkapitalens størrelse

- 4.1. Grundkapitalen andrager kr. 24.899.064.
- 4.2. Grundkapitalen er indbetalt kontant af stifteren.
- 4.3. For RYK's forpligtelser hæfter alene dens formue.

5.0. Bestyrelsen

- 5.1. RYK ledes af en bestyrelse på 15 medlemmer, bestående af de 14 medlemmer i bestyrelsen for Landbrug & Fødevarer, Kvæg samt et medlem udpeget af Landbrug & Fødevarer. Skulle Landbrug & Fødevarer, Kvæg blive nedlagt, udpeges medlemmerne til bestyrelsen blandt mælke- og/eller oksekødsproducenter indenfor organisationerne:
• Landbrug & Fødevarer	7 repræsentanter
• Mejeriforeningen	4 repræsentanter
• Kødbbranchens Fællesråd	2 repræsentanter
• Viking Danmark	1 repræsentant
- Hertil kommer medarbejderrepræsentanter i det omfang lovgivningen foreskriver.
- 5.2. Bestyrelsen vælger på sit første møde i et kalenderår sin formand og næstformand. Alle medlemmer betragtes som foreslået.
- 5.3. Bestyrelsen mødes mindst 2 gange årligt. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når over halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne er til stede.

6.0. Driftsbestyrelse

- 6.1. Bestyrelsen foranlediger nedsat en Driftsbestyrelse, bestå-

ende af 13 medlemmer. Driftsbestyrelsen skal efter beslutning, truffet i RYK's bestyrelse varetage de opgaver, bestyrelsen til enhver tid henlægger hertil.

- 6.2. Driftsbestyrelsen, der refererer til RYK's bestyrelse fordeles med:

- 2 medlemmer fra Landbrug & Fødevarer, Kvæg bestyrelse, hvoraf 1 skal være fra formandsskabet.
- 8 medlemmer i de kvægregistreringsområder, der er brugere af ydelseskontrollen.
- 1 medlem fra Viking Danmark der samtidig er medlem af Landbrug & Fødevarer, Kvæg bestyrelse.
- 2 medlemmer valgt af og blandt medarbejderne. 1 valgt blandt kontorpersonalet og 1 valgt blandt kontrolassistenterne.

- 6.3. Driftsbestyrelsen udpeges for 2 år af gangen.

- 6.4. Driftsbestyrelsen vælger inden 1. maj sin formand og næstformand. Alle medlemmer betragtes som foreslået.

7.0. Brugerrådet

- 7.1. RYK har et brugerråd, bestående af 31 medlemmer. I hvert af kvægregistreringsområder vælges, blandt alle kvægbrugere i området. Medlemmerne vælges efter bestyrelsens nærmere bestemmelser for 2 år af gangen. På mødet hvor valg afholdes giver formanden for Driftsbestyrelsen en redegørelse for aktiviteterne i RYK.

- 7.2. Driftsbestyrelsen indkalder brugerrådet til møde 1 gang årlig. På møderne har brugerrådet mulighed for at stille spørgsmål til Driftsbestyrelsen om forhold, der vedrører RYK. Det er formålet med brugerrådsmøderne at sikre kommunikationen mellem Driftsbestyrelsen og netværket bagud til kvægbrugerne.

- 7.3. Indkaldelsen til brugerrådsmøderne sker ved Driftsbestyrelsens foranstaltning med almindeligt brev med mindst 14 dages varsel. Indkaldelsen skal indeholde dagsordenen for mødet.

8.0. Ledelse

- 8.1. Bestyrelsen ansætter i samråd med driftsbestyrelsen en direktør, der forestår den daglige ledelse i RYK.

9.0. Tegningsregel

- 9.1. RYK tegnes af den samlede bestyrelse, af bestyrelsens formand og næstformand sammen eller en af disse sammen med direktøren, jf. pkt. 8.1.

10.0. Regnskabsår

- 10.1. RYK's regnskabsår er kalenderåret.

11.0. Revision

- 11.1. RYK's regnskaber revideres af en af bestyrelsen valgt statsautoriseret revisor.

12.0. Vedtægtsændring og opløsning

- 12.1. I tilfælde af at RYK's vedtægter bliver utilidsvarende, kan bestyrelsen med almindeligt flertal træffe beslutning om at indstille til fondsmyndigheden, at RYK's vedtægter ændres eller at RYK opløses. Formue der er i behold ved likvidationens afslutning, skal efter bestyrelsens nærmere bestemmelse anvendes til forskning indenfor kvægsektoren.

VIKAR TIL LANDBRUGET

- din samarbejdspartner i en travl tid!

KONTAKT DIN LOKALE AFDELING

Ring på **70 12 02 03** - og indtast postnummer, så bliver du viderestillet til den virksomhed, der betjener dit område.

Vi leverer god og stabil arbejdskraft til:

Landbrug • Industri • Håndværkere • Entreprenører • Maskinstationer
samt andre, der har brug for effektiv hjælp.

Læs mere på:

www.VikarService.nu

Himmerlands VikarService

Hjortkjærvej 30 • 9800 Aars • Tlf. 99 98 97 40

Nordvestjysk VikarService

Silstrupparken 2 • 7700 Thisted • Tlf. 20 28 00 85

Vikarservice Lillebælt

Helsingørvej 6 • 7100 Vejle • Tlf. 70 10 04 05

Vestjysk VikarService

Herningvej 5 • 6950 Ringkøbing • Tlf. 96 80 19 99

VikarService Varde-Billund

Skansen 10 • 6800 Varde • Tlf. 75 21 07 10

Majsmarken 1 • 7190 Billund • Tlf. 76 60 23 20

VHE Service Østjylland

Messingvej 35 • 8900 Randers • Tlf. 86 44 74 40

VikarService Midt-Vest

Nupark 47 • 7500 Holstebro • Tlf. 96 41 11 11

REGNSKABSOVERSIGT FOR RYK

Tabel 1 viser RYK's regnskab for 2013 sammenlignet med regnskaberne 2010 til 2012.

I 2013 er der tre væsentlige forskelle, når man sammenligner med regnskabet for 2012:

1) RYK udbetalte for anden år i træk en rabat, i 2013 blev rabatten på 6,50 kr./ko – 2) Omsætningen er næsten halveret, da den lovpligtige registrering og salg af øremærker er overflyttet til VFL. – 3) Omkostningerne til vedligehold af udstyr er igen faldet.

Tabel 1. Regnskabsoversigt, tusinde kroner	2010	2011	2012	2013
Indtægter, sundhedsarbejde, konsulent og sekretærarbejde				
Mælkeafgiftsfonden (erstatningsopg.)	305	305	240	225
Konsulentydelse og andre indtægter	642	1.457	2.629	1.967
I alt	947	1.762	2.869	2.192
Indtægter ydelseskontrol, EDB, stambogsføring m.v.				
Grundbeløb/kobidrag	27.399	28.254	25.634	23.982
Mælkeanalyser	18.232	17.899	18.385	17.753
VFL, Kvæg, databasen	18.014	17.895	17.977	17.919
Tid A-kontrol, samt ekstra tid	11.515	11.376	10.917	10.497
Udlejning af udstyr	12.101	13.269	12.960	12.570
Veterinæranalyser	18.068	22.208	22.895	23.710
Andre indtægter, YKTR, materialesalg, EDB-programmer m.v.	8.912	12.201	14.727	915
I alt	114.241	123.102	123.495	107.346
Indtægter lovpligtig registrering, øremærker m.v.				
Registreringsafgift dyr	27.682	23.419	22.718	0
Får, svin	11.626	11.381	10.267	0
Øremærker, kvæg og får	24.722	22.929	22.203	0
Øremærker, svin	23.337	19.191	12.743	0
Lister og tavler, porto	9.251	8.643	7.255	4.829
Diverse lovpligtige indtægter (bl.a. vet. rejsehold)	0	2.828	2.755	302
I alt	96.618	88.391	77.941	5.131
SAMLEDE INDTÆGTER, I ALT	211.806	213.255	204.305	114.669
Omkostninger, ydelseskontrol				
Analyse omkostninger	17.832	17.682	17.898	18.465
Veterinærprøver	17.653	21.171	21.447	23.061
VFL, Kvæg, databasen	17.837	17.882	17.903	17.746
Vedligehold udstyr	9.000	8.735	7.552	5.760
I alt	62.322	65.470	64.800	65.032
Omkostninger lovpligtig registrering				
Øremærker, kvæg og får	23.584	21.783	21.704	0
Øremærker, svin	22.985	18.528	12.368	0
Udskrifter og porto	7.523	8.147	6.506	4.035
Registreringsafgift ministeriet, VFL, Kvæg, m.v.	28.167	28.975	29.775	0
I alt	82.259	77.433	70.353	4.035
Omkostninger ufordelt				
Løn og gager	36.787	35.874	34.016	28.790
Personaleomkostninger	5.583	5.250	5.176	5.000
Afskrivninger	9.023	8.288	5.945	4.876
Diverse ufordelte omkostninger	15.877	19.540	23.104	8.325
I alt	67.270	68.952	68.241	46.991
SAMLEDE OMKOSTNINGER, I ALT	211.851	211.855	203.394	116.058

<i>FORTSAT fra side 16</i>				
Tabel 1. Regnskabsoversigt, tusinde kroner	2010	2011	2012	2013

Resultat af primær drift	-45	1.400	911	-1.389
Ekstraordinære indtægter	0	0	0	0
Ekstraordinære udgifter	0	0	0	0
Finansielle indtægter	815	768	725	219
Finansielle udgifter	493	418	374	200
Resultat før skat og efter ekstraordinære poster og renter	277	1.750	1.262	-1.370
Skat	0	444	316	182
Årets resultat	277	1.306	946	-1.188
Egenkapital primo	23.339	23.616	24.922	25.868
Årets resultat	277	1.306	946	-1.188
Egenkapital ultimo	23.616	24.922	25.868	24.680

Tabel 2. Antal medarbejdere, registrering og ydelseskontrol	Primo 2011	Primo 2012	Primo 2013	Primo 2014
Antal medarbejdere, incl. ungarbejdere og prøveudtagere	102	93	77	62
Heraf kontrolassistenter	47	47	47	44
Heraf prøveudtagere, vurderet antal årsværk	14	14	13	13

Tabel 3. Oversigt over udstyr, året ultimo				
Udstyr	2010	2011	2012	2013
WB – målere	500	500	500	0
EMM	3.551	3551	3.551	3.551
Lely-shuttler	139	141	141	141
Delaval VMS Autosampler	109	111	111	111
Ezi-scannere	100	100	100	100
Varebiler	10	14	14	16

Tabel 4.	2011	2012	2013	2014
Priser for ydelseskontrol				
Grundbeløb/besætning	3.200,00 kr./år dog maks. 165,00 kr./ko	3.200,00 kr./år dog maks. 165,00 kr./ko	3.200,00 kr./år dog maks. 165,00 kr./ko	3.200,00 kr./år dog maks. 165,00 kr./ko
Kobidrag, 11 kontrolleringer	34,00 kr./år	34,00 kr./år	34,00 kr./år	34,00 kr./år
Kobidrag, 6 kontrolleringer	23,00 kr./år	23,00 kr./år	23,00 kr./år	23,00 kr./år
Mælkeanalyser pr. stk.	3,22 kr. (3,32)	3,35 kr.	3,41 kr.	3,87 kr.
Kobidrag, VFL Kvæg	34,50 kr./år	34,50 kr./år	34,50 kr./år	35,20 kr./år
Sundhedsbidrag, VFL Kvæg				2,00 kr./år/ko
Udleje af HI-målere	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.
Udleje af WB målere	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.
Udleje af Elektroniske målere	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.	20,00 kr./måler/kontrl.
Udleje af EZI-scanner	75,00 kr./måler/kontrl.	75,00 kr./måler/kontrl.	75,00 kr./måler/kontrl.	75,00 kr./måler/kontrl.
Udleje af Lely Shuttle	230,00 kr./måler/kontrl.	230,00 kr./måler/kontrl.	230,00 kr./måler/kontrl.	230,00 kr./måler/kontrl.
Udleje VMS Autosampler	300,00 kr./måler/kontrl.	300,00 kr./måler/kontrl.	300,00 kr./måler/kontrl.	300,00 kr./måler/kontrl.
Timetakst	272,00 kr.	272,00 kr.	272,00 kr.	272,00 kr.
Timetakst A-kontrol	272,00 kr.	272,00 kr.	272,00 kr.	272,00 kr.
Tid kl. 04.00 - 05.30 og kl. 18.00 - 21.00	332,00 kr.	332,00 kr.	363,00 kr.	363,00 kr.
Tid før kl. 04.00 og efter kl. 21.00	332,00 kr.	332,00 kr.	408,00 kr.	408,00 kr.

REGLER FOR YDELSESKONTROLLEN

Følgende regler, der er i overensstemmelse med de generelle retningslinier vedtaget af den internationale ydelseskontrolorganisation (ICAR), skal overholdes for at opnå status af officiel kontrol:

1. Prøvemalkning

- 1.1. Prøvemalkningsdøgnet skal og må kun omfatte 24 timer. Kontroldatoen er den dag, prøve-malkningen afsluttes.
- 1.2. Ejeren af en besætning kan med virkning for det følgende kontrol år inden udgangen af september måned eller ved ejerskifte tilmelde sig et af følgende 2 kontrolsystemer:

- 1.2.1. Der foretages kontrollering mindst 11 gange årligt med så vidt muligt lige store tidsintervaller mellem kontrolleringerne. I besætninger, hvor køerne ikke bliver malket mere end 3 gange i døgnet, og hvor der anvendes godkendte elektroniske mælke-målere, som angiver tidspunktet for hver enkelt kos malkning, kan besætningsejeren nøjes med at udtage mælkeprøve til analyse ved den ene malkning i kontroldøgnet. Af hensyn til at opnå størst mulighed sikkerhed i ydelsesberegningen bør mælkeprøverne udtages skiftevis morgen og aften. Alle øvrige besætninger med 11 kontrolleringer skal udtage prøve ved hver malkning.

- 1.2.2. Der foretages kontrollering mindst 6 gange årligt med så vidt muligt lige store tidsintervaller mellem kontrolleringerne. Der skal udtages mælkeprøve til analyse ved 2 malkninger i kontroldøgnet. Besætningsejeren skal indberette korrekt goldningsdato for mindst 90% af samtlige køer.

- 1.2.3. Ved robotmalkning, hvor der skal udtages prøve ved mere end én malkning pr. ko i kontroldøgnet, skal prøveudtagningsudstyret være tilsluttet robotten i en periode på mindst 16 timer, og robotten skal være indstillet til at kunne udtage mindst 2 prøver pr. ko i perioden. Herved opnås i gennemsnit 1,8 malkning pr. ko i kontroldøgnet.

Bestemmelserne i punkt 1.2 skal sikre, at der udtages mindst 11 mælkeprøver fra en ko, der har mælkeydelse ved hvert kontroldøgn i hele kontrolåret. Tabellen viser, hvordan reglerne sikrer dette.

Kontrol- leringer	Malk- ninger	Prøver pr. kontrol	Prøver pr. år
11	2	1	11
11	3	1	11
11	robot	1	11
6	2	2	12
6	3	2	12
6	robot	1,8	11

- 1.3. Såfremt besætningen ikke overholder kravene i den ordning, den står tilmeldt, vil kontrolregnskabet for det pågældende år få uofficiel status.

- 1.4. Samtlige køer af malkerace, der står i besætningen, skal medtages i kontrolregnskabet, og alle malkende køer på kontroldagen skal ydelseskontrolleres.

- 1.5. En ko må tidligst kontrolleres 3. døgn (4. dag) efter kælvning. En ko skal regnes for gold fra den dag, den ikke længere malkes regelmæssigt.

- 1.6. Til bestemmelse af mælke-mængden må kun benyttes de af Dansk Kvæg godkendte veje og måleapparater. Udstyr tilhørende ydelseskontrollen skal mindst 1 gang årligt kontrolleres og justeres efter den metode producenten af udstyret har meddelt ICAR. Udstyr tilhørende besætningsejere skal kontrolleres og justeres efter de anvisninger producenten har meddelt ICAR. Besætningsejer er ansvarlig for, at RYK modtager kopi af rapport over afprøvning af udstyret.

- 1.7. Mælkemængden angives i kg med 1 decimal. Der udtages en repræsentativ mælkeprøve af den enkelte kos mælkemængde.

- 1.8. Mælkeprøveflaskerne skal være forsynede med propper eller låg, og må opbevares forsvarligt mellem malketiderne. Tilhørsforholdet mellem en given ko og dens prøveflaske skal fremgå tydeligt og sikkert.

2. Mælkeanalyser

- 2.1. Fedt-, protein- og celletalsbestemmelse og andre analyser af mælken skal foretages efter metoder, der er godkendte af Dansk Kvæg.
- 2.2. Analyseapparaterne afprøves efter kontrolsystemer, der er godkendte af Dansk Kvæg for det pågældende udstyr.

3. Identifikation

- 3.1. Samtlige dyr skal være mærket og registreret i henhold til de til enhver tid gældende myndig-

hedsbestemmelser for mærkning og registrering af kvæg.

- 3.2. Hvis første kontrollering efter kalvens fødsel finder sted, inden udløbet af den lovmæssige aldersgrænse for mærkning af kvæg, skal kalven dog allerede ved kontrolleringen have isat officielt CKR-øremærke. Kalven skal endvidere være indberettet til Kvægdata-basen senest samtidig med at ydelseskontrolldata opdateres.
 - 3.3. Inden 1 døgn efter kalvens fødsel skal den være mærket eller kendetegnet på en sådan måde, at forveksling ikke kan ske.
4. **Kontrolregnskabet**
 - 4.1. Ydelseskontrolregnskabet føres efter beregningsregler, som er indeholdt i Dansk Kvæg's Edb-løsning, og som er under løbende faglig ajourføring.
 - 4.2. Det påhviler besætningsejeren at have noteret nødvendige oplysninger om hændelser, der ikke er omfattet af lovpligtig registrering, i besætningen imellem kontrolleringerne på stald-registreringsskemaet og stille dem til rådighed for indberetning ved kontrolleringen.
 - 4.3. Det påhviler den områdeansvarlige for kontrolarbejdets udførelse at få ydelseskontrollens data indberettet i fornødent omfang. Ansvar for at fejlkorrigeringer gennemføres efter gældende regler, så kontrolregnskaberne opfylder stillede kvalitetskrav, påhviler ligeledes den områdeansvarlige.
 5. **Kontrolmetoder**
 - 5.1. A-kontrollerede er de besætninger, hvori foreningens personale forestår prøveudtagningen ved hver malkning i kontroløgnet.
 - 5.2. B-kontrollerede er de besætninger, hvori foreningens personale forestår prøveudtagningen sjældnere end hver malkning

i kontroløgnet, eller hvor ejeren udtager prøverne hver gang.

6. Efterkontrol

Der kan foretages efterkontrol i alle besætninger, der er tilknyttet ydelseskontrollen.

Udpegning af besætninger til efterkontrol kan foretages af RYK eller ved udtrækning hos Dansk Kvæg efter nærmere fastsatte regler.

Hvis et medlem nægter at gennemføre efterkontrol, skal RYK overføre regnskabet til uofficiel status.

7. Officiel/uofficiel ydelseskontrol

På grundlag af sammenligningen mellem ydelseskontrol og mejerital er følgende grupper defineret:

7.1. Gruppe I: Officiel ydelseskontrol

Besætninger med mejerileverancer fra 89–98% af kontrolleret mælkemængde samt fedtprocentafvigelse under 5% af kontrolleret fedtprocent. RYK har ret til at lade efterkontrol foretage, når det skønnes betimeligt.

7.2. Gruppe II: Officiel ydelseskontrol

Besætninger med mejerileverancer på 87–88% samt 99–100% af kontrolleret mælkemængde og/eller fedtprocent afvigelse fra 5–7% af kontrolleret fedtprocent.

Afgivelserne i denne gruppe af besætninger grænser til det uacceptable for officiel ydelseskontrol. RYK iværksætter de undersøgelser, der findes egnede, for at finde årsagerne bag de lidt for store forskelle.

7.3. Gruppe III:

Uofficiel ydelses-kontrol

Besætninger med mejerileverancer mindre end 87% og mere end 100% af kontrolleret mælkemængde og/eller fedtprocentafvigelse større end 7% af kontrolleret fedtprocent.

Hvis der fremlægges dokumen-

tation for årsagerne til de store forskelle, og disse accepteres af RYK, kan besætningens ydelseskontrol betegnes som officiel.

Besætningsejerne må have lejlighed til at afgive en sådan dokumentation.

RYK iværksætter i fornødent omfang de undersøgelser, der findes egnede for at finde årsagerne bag de for store forskelle. Disse søges snarest nedbragt til et acceptabelt niveau.

- 7.4. En besætnings ydelseskontrol kan desuden overføres til uofficiel status, såfremt reglerne for mærkning af dyr eller for prøvemalkningen ikke overholdes (køer uden for kontrol, ukorrekte oplysninger, antal kontrolleringer etc.). RYK's ledelse træffer beslutning herom.

7.5. Godkendelse af kontrolregnskabet

RYK indtaster oplysning til Dansk Kvæg om de besætninger, hvor regnskabet skifter til eller fra uofficiel status.

Hvis en besætning med uofficiel status på kontrolregnskabet efter et års forløb fortsat ikke overholder kontrolreglerne, kan RYK opsige besætningens medlemskab af ydelseskontrollen. Inden et kontrolregnskab overføres til uofficiel status, skal besætningsejeren skriftligt informeres om dette og have adgang til inden 7 dage at give sin forklaring på problemet. RYK vurderer forklaringens validitet i forhold til kontrolreglerne.

7.6. Konsekvenser af uofficiel status på kontrolregnskabet

Der kan ikke inden for de første 2 år efter udgangen af et regnskabsår, hvor en besætning har haft uofficiel kontrol, udskrives eksport-stamtavler for noget dyr fra besætningen. Denne blokering følger dyrene ved omsætning.

Hvis der indgår perioder med uofficiel kontrol i et dyrs resultater dokumenteres det altid på indenlandske stamtavler.

Organisationer eller myndigheder kan knytte andre indenlandske konsekvenser til regnskabs uofficielle status.

8. Andre bestemmelser

- 8.1. RYK har tilsyn med kontrolarbejdet og kontrolreglernes overholdelse på såvel område- som besætningsniveau. Vejledning og service vedrørende kontrolarbejdet på besætningsplan forstås af ydelseskontrollens personale.
- 8.2. Ydelseskontrollens personale har efter aftale med ejer adgang til samtlige stalde på ejendommen, hvor der er opstaldet kvæg, medmindre veterinære restriktioner forbyder dette. Adgang er nødvendig f. eks. i tilknytning til efterkontrol eller efter anvisning fra RYK for at gennemføre nødvendige kontrolfunktioner i forhold til regnskabs status og officiel afstamningskontrol. Ydelseskontrollens personale skal i denne forbindelse overholde almindelige hygiejneregler. Hvis besætningsejeren herudover kræver anvendelse af overtrækstøj og/eller særligt fodtøj, skal dette stilles til rådighed af besætningsejeren.
- 8.3. Ejeren af et CKR-øremærket dyr har adgang og udnyttelsesret til alle oplysninger i Kvægdata-basen om dyret og dets afstamning.
- 8.4. Besætningsejeren giver ved sin indmelding i ydelseskontrollen automatisk følgende grupper af personer med kontakt til besætningen adgang til at trække direkte på besætningens oplysninger på Kvægdata-basen: personale fra ydelseskontrollen og

fra kvægavlsforeningen og/eller den produktionsvejledning, som står tilknyttet besætningen på Kvægdata-basen. Besætningsejeren har til enhver tid mulighed for skriftligt at meddele ændringer af disse tilknytninger. Besætningsejeren kan ved skriftlig meddelelse desuden tillade andre (f.eks. dyrlæge, private rådgivere, forsøgsinstitutioner, regnskabskontorer, planteavlskontorer m.fl.) direkte adgang til besætningens data. Sådanne tilladelser gælder, indtil ændring meddeles eller for en afgrænset periode. De data, der efter ejers tilladelse er direkte adgang til, må af modtagerne kun benyttes internt i forbindelse med opgaver i besætningen.

- 8.5. RYK kan offentliggøre resultater fra besætningen i sin årsberetning medmindre besætnings-ejeren meddeler, at dette ikke ønskes. Skriftlig meddelelse herom skal indsendes til den regionale RYK-afdeling. Herefter vil der ikke blive optrykt oplysninger fra besætningen, før der ved ny skriftlig meddelelse fra besætningsejeren gives meddelelse om, at blokeringen ønskes ophævet.

Besætningsejeren kan give tilladelse til, at andre offentliggør resultater fra besætningen.

- 8.6. Dansk Kvæg har automatisk adgang til at trække på besætningens data til generelle, tværgående undersøgelser (f.eks. beregning af avlsværdital for tyre).

Dansk Kvæg kan i forbindelse med videnskabelige undersøgelser og lignende give adgang til at trække på besætningsdata, hvis oprindelsen af data gøres anonym.

9. Afgørelse af tvivlsspørgsmål m.v.

Dansk Kvæg har ret og pligt til at gøre indsigelse samt træffe endelig afgørelse med bindende virkning for alle parter i tilfælde af manglende overholdelse af foranstående regler.

Foranstående regler er efter Dansk Kvægs vedtagelse gældende fra 22/04 2008.

Ny energi. Foto: Uffe Lauritsen

Kvægbruget i bevægelse. Foto: Uffe Lauritsen

- For koen, mælken og malkeren

SAC udvikler og producerer fremtidens malkestalde og -udstyr til mælkeproducenten. Vi leverer fleksible og betjeningsvenlige løsninger baseret på kompromisløs kvalitet og kontinuerlig service. Kontakt dit lokale servicecenter – vi står altid parat med hjælp og vejledning.

Center Nord
Tlf. 98551552
www.sac-service.dk

Center Vest
Tlf. 97491100
www.sac-centervest.dk

Center Syd/Øst
Tlf. 75360807
www.sac-center.dk

GODKENDELSE AF KONTROLREGNSKABER

Når årsopgørelsen foreligger, skal ledelsen af den lokale RYK-afdeling i området tage stilling til, om kontrolregnskabet kan godkendes eller skal overføres til uofficiel kontrol.

Overførsel til uofficiel kontrol kan ske, hvis besætningen ikke overholder kontrolreglerne (mærkning, antal kontrolleringer, antal mælkeprøver, procent golddatoer, nægtet efterkontrol m.v.), eller hvis besætningen har for stor forskel på mælkemængde og/eller fedtprocent mellem ydelseskontrol og mejeri. Besætninger med problemer på disse områder bliver automatisk fundet i Kvægdatabaseen.

RYK-afdelingen sender breve ud til alle besætninger med et eller flere af følgende forhold:

- afvigende antal kontrolleringer
- manglende indberetning af golddato i besætninger med 6 kontrolleringer
- stor afvigelse i procent leveret mælk
- stor afvigelse i fedtprocent

På den måde sikrer kontrolforeningen sig, at besætningsejeren ved, at hans besætning er markeret for afvigelser. Ingen besætningsejer vil derfor senere kunne påstå, at han ikke vidste, at hans regnskab ville blive markeret som uofficielt. Brevet oplyser om, at kontrolregnskabet for besætningen vil blive overført til uofficiel kontrol, medmindre besætningsejeren skriftligt dokumenterer ekstraordinære forhold, som kan give anledning til en revurdering af regnskabsstatus.

Det er vigtigt, at RYK-afdelingerne er omhyggelige og stiller krav om god og acceptabel dokumentation, før de eventuelt giver officiel status til regnskaber med afvigende resultater eller forhold. I modsat fald risikerer man, at tilliden til resultaterne fra ydelseskontrollen svækkes både indenlands og udenlands.

Følgerne af uofficiel kontrol er:

- Der kan ikke udskrives eksportstamtavler for noget dyr (ko, kvie, tyr) fra besætningen inden for 2 år efter udgangen af et regnskabsår med uofficielt regnskab
- Denne blokering følger dyrene ved handel
- Begrænsninger vedrørende udstilling på dyrskuer
- På udskriften STAMTAVLE kan man altid se, om et dyr har været med i en periode med uofficiel kontrol. I kolonnen "Kg F+P" vil der stå "Uoff."
- Andre interessenter (avlsarbejde, handel m.v.) kan tilknytte egne konsekvenser.

Ydelseskontrol er præcisionsarbejde. Foto: Uffe Lauritsen

BETYDNING AF UOFFICIEL KONTROL:

Så kan der bl.a. ikke udskrives eksportstamtavler i 2 år.

OBSERVERET MALKNING

Hvis de elektroniske mælkemålere bliver anvendt korrekt, er en række tidligere manuelle fejlmuligheder fjernet. Der er dog fortsat forhold, som det er relevant at kontrollere, men det kan klares uden at gennemføre en fuldstændig ny ydelseskontrol. Man laver i stedet en "observeret malkning", hvilket betyder, at landmanden normalt ikke belastes med ekstra tidsforbrug til ydelseskontrol, samtidig med at sikkerheden for korrekt ydelseskontrol bevares.

Det er vigtigt, at mælkemålerne er koblet korrekt til malkeanlægget og betjenes korrekt. Det er vigtigt, at man er helt sikker på, hvilken ko der bliver malket. Dette kan specielt være et problem i malkestalde og malkekarruseller samt i systemer med halsbåndstranspondere, hvor man måske ikke har fået indberettet, at transpondere er flyttet mellem køer. Disse ting kan gennemgås ved "observeret malkning". Kontrolassistenten kommer i forbindelse med en almindelig ydelseskontrol uanmeldt forbi og observerer, hvordan malkningen gennemføres.

Kontrolassistenten skal udfylde en liste over de forhold, som han skal observere under malkningen. Kontrolassistenten skal ved observeret malkning undersøge om besætningens malkesystem og korrektionsmetode (hvis der er færre mælkeprøver end malkninger) er registreret korrekt i Kvægdata-basen, da det har betydning for at få beregnet de rigtige ydelsestal.

Andre typer af fejl kan findes ved gennemgang af data. Der bør normalt ikke være behov for at rette oplysninger på de strimler, der skrives ud efter prøve-malkningen. Der kan måske være gode grunde til, at der ved en enkelt kontrollering er rettet på data, men hvis der ofte er rettelser på strimlerne, er der grund til at kontrolforeningen kigger nærmere på kontrolarbejdet i besætningen. I besætninger med automatisk malkning kan man foretage en grundig gennemgang af de af robotten registrerede mælkemængder pr. ko i en periode omkring kontroldatoen.

Muligheden for at gennemføre efterkontrol som tidligere (fuldstændig ydelseskontrol dagen efter normal ydelseskontrol) er fortsat til stede, men det vil ikke være en metode, der normalt anvendes.

Observeret malkning og efterkontrol tjener som kvalitetssikring af ydelseskontrollen i Danmark, således at vi over for ICAR, danske myndigheder og udenlandske kvægorganisationer kan vise, at data fra officiel ydelseskontrol i Danmark er sikre og pålidelige. Samtidig tjener observeret malkning/efterkontrol til at sikre besætnings-ejeren solidt funderede data til hans produktionsstyring og til at vejlede besætnings ejere, der har problemer med at lave ydelseskontrollen korrekt. Sikre data fra ydelseskontrollen er også med genomisk selektion af største betydning for avlsarbejdet med malkekvæg.

Også en slags pantsætning. Han Herred 2014. Foto: Uffe Lauritsen

REGLER FOR EFTERKONTROL

1. Omfang af efterkontrol

- 1.1. Der foretages årligt efterkontrol i mindst 3% af besætningerne i hver region.

2. Udtrækning af besætninger

- 2.1. Kontrolforeninger og Viking Danmark meddeler inden d. 15. i hvert kvartals sidste måned til Dansk Kvæg, hvilke besætninger der lokalt er nyudpeget til efterkontrol. Dansk Kvæg indlægger disse besætninger i sit udtrækningsprogram.

- 2.2. Dansk Kvæg sikrer, at der ved starten af hvert kvartal udtrækkes mindst 0,75% af de aktive, ydelses-kontrolrede besætninger i hver region.

Først udtrækkes 0,15% tilfældigt blandt samtlige besætninger. De resterende 0,60% trækkes derefter blandt de besætninger, som er indberettet fra kontrolforeninger eller Viking Danmark.

Hvis der ikke fra kontrolforeninger og Viking Danmark er meddelt det nødvendige antal besætninger til efterkontrol, udtrækker Dansk Kvæg supplerende besætninger. Til brug ved supplerende udtrækning kan Dansk Kvæg fastlægge fordelingstal for særlige grupper af besætninger.

- 2.3. Dansk Kvæg meddeler umiddelbart efter udtrækningen ydelseskonsulenterne hvilke besætninger, der er udtrukket til efterkontrol.

- 2.4. Kontrolforeningerne er forpligtet til at gennemføre efterkontrol i de udtrukne besætninger, men kan herudover foretage efterkontrol i andre besætninger på eget initiativ.

- 2.5. Efterkontrollen foretages på foranledning af RYK's afdelingsleder i området af en foreningsansat person med de nødvendige kvalifikationer.

- 2.6. Efterkontrollen skal i videst muligt omfang gennemføres inden kvartalets udgang. Dansk Kvæg påser, at der foretages efterkontrol i det omfang, som fremgår af kvartalslisten

3. Gennemførelse af observeret malkning

- 3.1. RYK's afdelingsleder foranlediger, at en RYK-medarbejder med fornødne kvalifikationer uanmeldt aflægger besøg ved ydelseskontrol og ud fra en checkliste kontrollerer forhold vedrørende anvendelse af mælke-målere m.v. samt identifikation af køer under malkningen.
- 3.2. Data fra observerede malkninger skal af kontrollanten afleveres til RYK's afdelingsleder, som sammen med kontrollanten diskuterer resultaterne og eventuel opfølgning.

4. Gennemførelse af datakontrol

- 4.1. RYK's afdelingsleder kontrollerer manuelle rettelser på de originale datastrimler udskrevet fra datahandleren og afleveret til kontrolassistenten ved mindst tre på hinanden følgende kontrolleringer. Disse må kun undtagelsesvist indeholde manuelle rettelser. Rettelsernes antal, retning og tilknytning til enkeltkøer vil blive kontrolleret.
- 4.2. RYK's afdelingsleder eller en RYK-medarbejder kommer mellem 5 og 8 dage efter normal ydelseskontrol i besætning med malkerobotter uanmeldt på ejendommen og får udskrevet nye lister fra malkerobotterne med resultater, der viser samtlige malkninger i mindst 14 dage. Det kontrolleres, at resultaterne fra disse nye lister ikke afviger fra den mælkeydelse, der er angivet for de enkelte køer på kontroldagen.

5. Gennemførelse af forlænget ydelseskontrol

- 5.1. RYK's afdelingsleder kan vælge at gennemføre forlænget ydelseskontrol, som består i, at en foreningsansat dagen efter ordinær ydelseskontrol foretager en ny fuldstændig ydelseskontrol. RYK's afdelingsleder kontrollerer, at resultaterne fra den

forlængede ydelseskontrol svarer til resultaterne fra den ordinære ydelseskontrol.

6. Opfølgning

- 6.1. Hvis der ved efterkontrol findes uacceptable afvigelser, foretager kontrolforeningen yderligere opfølgning med henblik på at finde årsagen til afvigelse.

Det kan være:

- Instruktion i prøveudtagning
- Vejledning i anvendelse af udstyr
- Check af malketidspunkter
- Andet

- 6.2. Dette udføres af kontrolforeningens personale.

Rene og konserverede mælkeprøver giver gode resultater. De blå korn i prøven på billedet, er konserveringsmiddel – husk altid at ryste prøven.
Foto: Uffe Lauritsen

REGLER FOR OFFICIEL REGISTRERING AF AFSTAMNING HOS KVÆG

Følgende regler, der er i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning om racerent kvæg og ICARs retningslinier, skal overholdes

1. Officiel afstamning anerkendes kun for dyr, der er mærket i henhold til gældende lovbestemmelser, og som er optaget i den af Dansk Kvæg etablerede centrale Kvægdatabase.

2. Afstamning på moders side kan på danskfødte dyr oprettes uden forældreskabsbestemmelse på grundlag af lovpligtig indberetning af dyrets fødsel (herunder moderens nummer)

3. Afstamning på faders side kan på danskfødte dyr oprettes uden forældreskabsbestemmelse på grundlag af indberetning af inseminering eller løbning af dyrets moder inden 6 uger efter hændelsen. Startdato for løbeperiode med tyr eller løbningsdato skal indberettes inden indberetning af den efterfølgende kælvning, men det anbefales, at indberetning foretages straks efter hændelsen.

Hvis fejl eller mangler i registrering af inseminering, løbning eller løbeperiode m.v. ikke er rettet inden 6 måneder efter fødsel af den resulterende kalv, kan kalvens afstamning kun oprettes efter bekræftende forældreskabsbestemmelse.

4. For danskfødte ET-kalve gælder specielt, at såvel det embryo, der ligger til grund for kælvningen, som også ilægning af embryoet begge skal være registreret i Kvægdatabase. Det gælder såvel for danske som for udenlandske embryoner og ilægninger.

Der kræves følgende dokumenter:

- Blodtypekort eller DNA-kort for insemineringstyre eller løbetyr indeholdende bekræftet forældreskabsbestemmelse
- Blodtypekort eller DNA-kort på donorko/-kvie, helst med faderskab bekræftet
- Skilleattest på donorko/-kvie

- Indberetning om ilægning af embryo

5. Hvis oplysninger ikke er indberettet som anført i punkterne 2, 3 og 4, eller hvis indberetninger fra skilleattester, ilægninger eller udenlandske stamtavler ikke er indberettet inden kalven er 6 mdr. gammel, kan afstamningen for en danskfødt kalv kun anerkendes officielt efter forældreskabsbestemmelse (blodtype/ DNA).

6. For importeret avlsmateriale kan afstamningen oprettes og anerkendes officielt uden forældreskabsbestemmelse, såfremt importøren dokumenterer, at dyret eller dets forældre er optaget i eksportlandets stambog for vedkommende race, og at materialet i øvrigt overholder lovmæssige krav for optagelse i dansk stambog. Importøren skal selv fremskaffe de nødvendige dokumenter, hvis de ikke allerede findes hos Dansk Kvæg, Landscentret.

Der kræves følgende dokumenter:

Sæd

- Officiel stamtavle for tyren
- Blodtypekort eller DNA-kort for tyren indeholdende bekræftet forældreskabsbestemmelse

Embryoner

- Officiel stamtavle på donorko/-kvie
- Blodtypekort eller DNA-kort på donorko/-kvie, helst med faderskab bekræftet
- Officiel stamtavle på anvendt insemineringstyre eller løbetyr
- Blodtypekort eller DNA-kort for insemineringstyre eller løbetyr indeholdende bekræftet forældreskabsbestemmelse
- Skilleattest på donorko/-kvie
- Originalt eksportcertifikat for embryoner

Tyre

- Original eksportstamtavle (Export

Certificate) for tyren

- Blodtypekort eller DNA-kort for tyren indeholdende bekræftet forældreskabsbestemmelse

Hundyr

- Original eksportstamtavle (Export Certificate) for dyret og helst også for dyrets far.
- Blodtypekort eller DNA-kort på faderen

Hvis hundyrret er drægtigt efter inseminering/løbning desuden

- Officiel stamtavle på insemineringstyre eller løbetyr
- Blodtypekort eller DNA-kort for insemineringstyre eller løbetyr indeholdende bekræftet forældreskabsbestemmelse
- Officiel bekræftelse af inseminering/løbning (dato og tyr)

7. Navngivne dyr optages i Kvægdatabase med deres fulde oprindelige navn (såkaldt 'langt navn'). Dette navn kan ikke ændres uden skriftlig tilladelse fra den oprindelige navngiver eller dennes repræsentant. Ejeren af et ikke navngivet dyr kan tildele dyret et navn og ved indberetning få dette registreret i Kvægdatabase. Dyr kan administrativt tildeles et såkaldt 'kort navn' på indtil 10 karakterer. Det korte navn skal så vidt muligt afspejle 'langt navn'.

8. Indberetning af pollethed skal ske senest når dyret er 365 dage gammelt

9. Stambogsføreren eller dennes stedfortræder har til enhver tid adgang til at foretage besætnings-tilsyn med mulighed for kontrol af øremærkning, avlsmæssige optegnelser samt registreringer i staldregistreringsblokken.

10. I særlige tilfælde kan stambogsudvalget eller stambogsføreren dispensere fra ovenstående regler, når det skønnes begrundet og formålstjenligt.

ER DU OGSÅ TRÆT AF AT KRAVLE RUNDT PÅ RÆKVÆRKET?

Har du en malkestald med fast exit?

*Hvis du ofte står i denne situation ved kontrolleringen, så overvej at bruge en håndholdt antenne til læsning af de elektroniske øremærker.
Foto: Uffe Lauritsen*

Hvis du kan komme foran køerne i din malkestald, som f.eks. i en malkestald med fast exit og RYK's mælkemålere, er det oplagt at læse ko-numrene med en håndholdt antenne.

Du kan leje en håndholdt antenne, når du har ydelseskontrol. Kontakt din kontrolassistent, som kan vejlede ved næste kontrol.

Kontrolassistent Søren Nielsen i aktion hos Ove Krejbjerg, Mors. Foto: Uffe Lauritsen

Nu kan man også få faste pladsantennener, her monteret på en fast exit låge.

Fastmonteret antenne ved indgang til malkestald. Antennen sidder i venstre side af indgangen, – samme side som det elektroniske øremærke. Der er en sluse foran antennen, således at der kun kommer en ko ad gangen.

RYK har gang i en afprøvning af, om vi kan bruge flytbare pladeantennener. Antennerne skal i givet fald placeres bag nogle plader, som altid sidder i indgangen til malkestalden, og som skjuler antennerne på kontrol dagen. Ellers vil der opstå problemer med at få dyrene til at gå forbi antennerne, som de ikke er vant til at se hver dag.

RETNINGSLINIER FOR YDELSESKONTROLLEN

OKTOBER 2014

YDELSESKONTROL – KVALITET

Såvel besætningsejeren som RYK er interesseret i den bedst mulige kvalitet i arbejdet. Andre brugere af data fra ydelseskontrollen, rådgivning, kvægavl, samt diverse dokumentationer, forventer, at alt er i orden. Derfor er det vigtigt, at håndteringen af data, udstyr og af mælkeprøver sker omhyggeligt og korrekt.

Ansvar for de grundlæggende data er besætningsejerens – ansvar for behandlingen af besætningsejerens korrekte data er RYKs. Regler for Ydelseskontrollen findes optrykt i RYKs årsberetning.

IDENTIFIKATION – ØREMÆRKNING

Mærkning og identifikation er fastsat i lovgivningen. I korthed gælder følgende:

Alt kvæg skal være mærket med 2 øremærker, hvoraf det ene skal være elektronisk. Dette skal sidde i dyrets venstre øre. Elektroniske øremærker godkendt af Fødevarestyrelsen overholder gældende ISO-standard for EID (elektronisk identifikation) af dyr. Øremærkerne kan være med 1 af 2 forskellige teknologier, nemlig enten HDX eller FDX-B. Derfor er det vigtigt, at man som besætningsejer stiller krav til leverandør af staldteknik om, at læserne skal kunne aflæse både HDX og FDX-B, samt læse begge typer lige godt. Med en antenne som overholder ISO kravene, kan man frit skifte øremærkefabrikat og indkøbe dyr fra besætninger, som bruger et andet øremærkefabrikat, end man selv gør.

KONTROLDAGEN

Registrering

Med hensyn til registreringer af basisdata på dyrene, er RYKs service tilrettelagt ud fra gældende lovgivning.

På kontrol dagen skal alle registreringer – kælvnings, evt. køb af køer, afgang af køer m.v. – være ajourført helt frem til og med den pågældende dato. Det gælder også flytninger mellem egne besætninger, så beregningerne ved kontrolleringen ikke "går i stop" grundet manglende indberetninger.

Malkeanlægget

Selve anlægget forventes teknisk at leve op til gældende retningslinjer (firma-standard, branchestandard og generelt vedligeholdelsesniveau). Ved anvendelse af RYKs mælkemålere, skal vakuum være min. 38 kPa i malkestalde og min. 49 kPa i bindestalde som anlægsvakuum, altså på mælkeledningen under malkningen. Luftindtaget i mælkecentralerne, de såkaldte sivehuller, skal være rene og åbne.

RYK har nåle, sivehulsrensere, som kan fås hos kontrolassistenten.

Kontrol døgnet s længde

Dette skal omfatte 24 timer (1 kvarter = ca. 1% af døgnet = ca. 1% af døgnet s mælke mængde).

De enkelte køer

De enkelte køer skal ved kontrollering identificeres og registreres korrekt.

Pas på ved indgang til malkestalden og karussellen, at ingen køer overhaler hinanden. Alt efter malkestaldens og karussellens størrelse kan dette medføre fejlregistrering af adskillige køer.

Konumre og transpondere

Hvis der bruges anden form for elektronisk identifikation end elektroniske øremærker, er det afgørende, at koblingen mellem koens 11-cifrede CKR-nr. og evt. transpondernummeret er korrekt. Tjek indberetningen, hver gang der kommer nye køer til – kvier eller indkøbte køer.

Tid

Udstyret skal være klar til afhentning kl. 8.30.

Brug og vask af udstyret

Uanset hvilket udstyr, man bruger, skal det bruges korrekt, altså i henhold til brugervejledningen. Ved den mindste tvivl – da spørg kontrolassistenten.

Det udstyr, som man lejer af RYK, har man krav på at modtage rengjort, og man har pligt til at aflevere det rengjort. Eventuelt snavs på prøveglas, kasser til samme, samt på Arla-kasserne, fjernes inden aflevering til kontrolassistenten.

Ønskes udstyret vasket af kontrolassistenten, aftales det individuelt. Vurderer assistenten, at udstyret ikke er i en stand, så det kan afleveres i den næste besætning, rengøres det inden ejendommen forlades. I begge tilfælde faktureres for medgået tid.

EMM

Korrekt ophængning af EMM, sker ved, at de hænger lige (især vigtigt sideværts) og i malkestalde i højde med koens yver (ikke under), i bindestalde sammen med aftageren.

Slangerne skal ikke være længere end nødvendigt.

Det anbefales, at malkeanlægget vaskes, efter mælkemålerne er monteret og inden malkningen påbegyndes. Ved denne vask bliver slanger der kun bruges til ydelseskontrol, også vasket før brug.

Efter malkning skal EMM vaskes på anlægget og derefter også vaskes udvendig. Vejledning udleveres af kontrolassistenten.

Robotkasser – Lely Shuttle og DeLaval

Autosamlere (her benævnt under et robotkasser)

Det tilbydes, at kontrolassistenten til- og frakobler robotkasserne, og det kan anbefales.

Ved til- og frakobling af robotkasserne skal robotterne være midlertidigt stoppet.

Efter tilkobling bør man påse, at der malkes 1–2 køer, udtages prøver og at tingene fungerer, som de skal, inden man forlader stedet.

Efter malkning skal robotkasserne vaskes på anlægget – firmaets anvisninger desangående skal følges – og derefter også vaskes udvendig.

Mælkemålerne skal serviceres og afprøves efter leverandørens anvisning, typisk en gang årligt. Kvitte ring for den rutinemæssige afprøvning, tilgår RYK via pågældende leverandør af mælkemåler, eller kan findes i logbogen i staldkontoret.

Egne fastinstallerede mælkemålere

RYK har udviklet EDB-programmet Multilink, til håndtering af data fra eget anlæg, og stregkoderne på prøveglassene. Programmets kobling af de to datasæt, foretages af assistenten, og minimerer risikoen for fejl i koblingen af ko og prøve.

Kander til udtagning af prøve fra mælkemåleren, skal vaskes før og efter brug. Kander til brug ved udtagning af mælkeprøver, ejes af den enkelte landmand.

Mælkemålerne skal serviceres og afprøves efter leverandørens anvisning, typisk en gang årligt. Kvitte ring for den rutinemæssige afprøvning, tilgår RYK via pågældende leverandør af mælkemåler, eller kan findes i logbogen i staldkontoret.

Hjælp os – omkostningerne til vedligehold og reparation er for store på både EMM og robotkasser

Vask udvendig bør ske med en børste - de tåler ikke hårdhændet vask med en højtryksrensere.

Al håndtering skal ske nænsomt. En betydelig del af omkostningerne skyldes hårdhændet behandling – det er elektronisk udstyr, og det tåler ikke hårdhændet behandling. HJÆLP MED AT HOLDE OMKOSTNINGERNE NEDE.

Reparation af en skade på udstyret, som åbenlyst er sket på ejendommen ved for hårdhændet behandling, vil blive faktureret til pågældende besætningsejer. Der opkræves et fast beløb på 2.000 kr. pr. skadet måler.

Snavs i mælkeprøverne kan og skal undgås

Snavs i prøverne kan forårsage stop og også dyre reparationer på maskinerne på laboratoriet – og det giver dårlige eller ingen analyseresultater.

Husk god rengøring af patterne, herunder pattespidserne – vær opmærksom på langhåret yver.

Robotbesætninger – lad altid låget ligge på robotkassen.

Fjern ikke plastikken fra prøveglassene, før de skal i brug – og sæt låg på prøveglas straks efter brug.

Undgå støv – fra f.eks. kraftfoderanlæg, strømaskiner m.v. Husk at vende glassene, så det sikres at bronopolet (konserveringsmiddel) er opløst.

Smittebeskyttelse

Vi har et fælles ansvar for at minimere risikoen for smitte mellem besætninger. Derfor skal der være gode faciliteter til rengøring og vask af udstyr, adgangsveje til stalde med mindst mulig kontakt til dyr, og klare og enkle retningslinjer for hvordan man som fremmed agerer ved adgang til et staldanlæg.

RYK's personale vil i tvivlstilfælde bede om at få jeres anvisninger, ønsker og rutiner på den enkelte ejendom.

Arbejdsforhold

Alle fysiske installationer, belysning, døre, gulve, trapper og stiger, skal leve op til gældende lovgivning og bestemmelser på arbejdsmiljøområdet. I rummet, hvor udstyr og mælkeprøver leveres og afhentes, skal der være passende pladsforhold, varmt vand til rådighed og også et bord. Hvis det er vintervejr, skal man sikre tilstrækkelig rydning af sne og is samt grusning.

ANTAL KONTROLLERINGER

OG ANTAL MÆLKEPRØVER ÅRLIGT

Der findes to ordninger med 11 henholdsvis 6 kontrolleringer årligt. Alt efter, hvilken af disse to man vælger, ses i efterfølgende skema kravet til antal mælkeprøver ved forskellige mulige kombinationer.

* Ved brug af egne mælkemålere er brug af Multilink en forudsætning.

** Praktiseres ved, at robotkasserne skal være tilsluttet i 16 timer.

Kontrol- leringer	Malk- ninger	Prøver pr. kontrol	Prøver pr. år
11	2	1 *	11
11	3	1 *	11
11	robot	1	11
6	2	2 *	12
6	3	2 *	12
6	robot	1,8 **	11

Ved 6 kontrolleringer årligt kræves det, at der indberettes golddatoer for min. 90% af køernes vedkommende

Skift fra 11 til 6 kontrolleringer årligt kan kun ske ved kontrolårets begyndelse, dvs. pr. 1. oktober.

VETERINÆRE PRØVER

Det tilbydes, at der ved brug af mælkeprøverne til ydelseskontrollen kan foretages analyser for Paratuberkulose, Salmonella og PCR (analysering for en række forskellige bakterier) på enkeltkoniveau.

Kontakt din rådgiver og/eller dyrlæge inden der bestilles veterinære prøver, og få vejledning i hvad der passer til dit behov.

Kontakt evt. RYK for hjælp til bestilling – det er også muligt selv at foretage bestilling via DYREREGISTERING.

DRÆGTIGHEDSTEST (IDEXX)

Der tilbydes ligeledes drægtighedstest i mælkeprøven, som giver svar om drægtighed få dagen efter, prøven er taget. Kontakt evt. RYK afdeling for evt. hjælp ved bestilling. Det er også her muligt at foretage bestillingen via DYREREGISTERING.

OBSERVERET KONTROL

Denne form for kontrol er et supplement til EFTERKONTROL.

Ved OBSERVERET KONTROL vil kontrol-assistenten evt. prøveudtageren komme til stede og observere malkningen, dog ikke nødvendigvis hele malkningen i løbet af et kontroldøgn. Kontrolassistenten vil påse, om udstyret monteres og anvendes rigtigt, eller om der skulle være småting at rette, ligesom der naturligvis kan finde en erfaringsudveksling sted og gives gode råd. OBSERVERET KONTROL vil blive gennemført i et begrænset omfang, nemlig ved omkring 3% af alle kontrolleringer.

Observeret kontrol indgår i arbejdet med løbende kvalitetssikring af arbejdet, og er en vigtig del af den løbende dialog med landmændene om den service og den teknik, vi tilbyder.

Observeret kontrol gennemføres også i tilfælde hvor der er spørgsmål til tidligere kontroldata (mælkemængder og analyseresultater).

PRISMODEL – BETALING

Prismodel

Denne omfatter:

- Årligt grundbeløb (max. 165 kr. pr. ko)
- Pris pr. ko pr. måned til RYK
- Pris pr. ko pr. måned til Vfl Kvæg
- Pris pr. gang pr. stk. for leje af udstyr
- Pris for antal analyserede mælkeprøver
- Pris for kontrolassistentens anvendte tid, som registreres i antal påbegyndte 10 minutter
- Pris for diverse udskrifter (undtaget hændelsesliste og fejlliste)
- Pris for veterinære analyser inkl. drægtighedstest
- Pris for meddelelser via SMS/mail
- Rabat ved 6 kontrolleringer pr. år
- Porto

- Pris for eventuel ændring af planlagt kontrol dato. mindre end 8 dage før planlagt dato er 200,- kr.
- Pris for eventuel forgæves kontrol er 525,- kr. Forgæves kontrol er, hvis kontrol-assistenten kommer på ejendommen på planlagt kontrol dato, og der alligevel ikke gennemføres en kontrollering, eller kontrolleringen ikke er gennemført, når udstyret skal afhentes.
- Gentagne forgæves kørsel: 785,- kr.
- Prislisten opdateres en gang årligt, og sendes ud sammen med regning for årets første måned. Prislisten kan også findes på RYK's hjemmeside.

Tidsregistrering

Al tidsregistrering sker i moduler á 10 minutter, via GPS i biler.

Anvendt tid ved besøget for aflevering af udstyr tidsregistreres ikke, men anvendt tid ved afhentning tidsregistreres, og alle vil her blive faktureret for 1 tidsenhed á 10 min. Langt de fleste får mere end 10 min. Ved afhentning er det kontrolassistentens opgave at tjekke, at mælkeprøver og alt udstyr er i orden og rengjort – og i modsat fald er det hans/hendes opgave at bringe tingene i orden. Tid til dette faktureres til den pågældende landmand.

Unødig kørsel skal undgås

Det er vigtigt, at kontrolassistenten kan gennemføre kontrolleringerne i kredsen i en hensigtsmæssig og rationel runde. I modsat fald er det ensbetydende med unødig kørsel, som tager tid, og både km-godtgørelse og tid er ensbetydende med omkostninger for RYK. Derfor skal aftalerne om fremtidige kontrol datoer overholdes. I modsat fald, faktureres i henhold til gældende takst.

Ønske om ændring af aftalte kontrol datoer, skal meddeles assistenten i god tid, minimum 1 uge før. I særlige tilfælde gælder almindelig force majeure.

Betalingsbetingelser

RYK opkræves månedsvis, og betalingsbetingelserne fremgår af fakturaen, og betalingsfristen er ca. 10 dage fra fakturaens udsendelse. Overholdes denne betalingsfrist ikke, udsendes der én rykker. Betales der herefter ikke til den angivne frist, overgives beløbet til inddragelse via inkasso, og ydelseskontrollen stoppes. Rykkergebyret er 100 kr., som opkræves på fakturaen for efterfølgende måned. Der beregnes renter med 1,50% pr. måned.

Det årlige grundbeløbet opkræves på fakturaen for januar måned, alt andet opkræves månedsvis.

Betaling via homebanking

Husk at indtaste det rigtige nummer, da fejl kan bevirke, at indbetalingen ikke falder på plads med rykker og renter til følge.

BEDRE YVERSUNDHED

Mastitis behandling og goldko behandling med antibiotika efter bestilling af PCR analyse på ydelseskontrolprøver

Yversundhed og mælkekvalitet

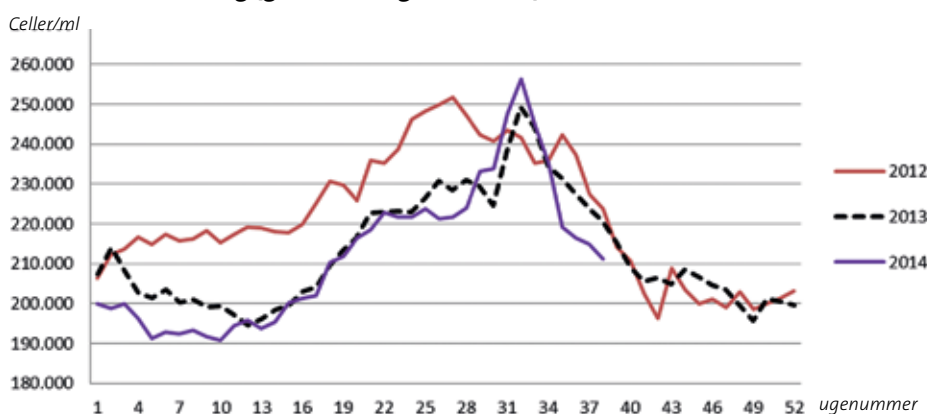
Yversundheden i Danmark er blevet meget bedre de senere år. Vi måler typisk yversundheden ved at kigge på tankcelletallet, kocelletallet fra ydelseskontrollen og antallet af behandlinger for yverbetændelse. I 2013 blev tankcelletallet for hele landet målt til 211.200 celler/ml. Det er det laveste celletal, der nogen sinde er blevet målt. I 2008 var tankcelletallet på 244.500, og der er sket et bemærkelsesværdigt flot

fald frem til nu. Ser vi på data fra ydelseskontrollen er andelen af køer med celletal over 200.000 celler/ml faldet fra 33% i 2008 til nu 26% i 2013. Begge tal fra 2013 er et tydeligt udtryk for at yversundheden, og dermed mælkekvaliteten er blevet meget bedre siden 2008.

Tankcelletallet pr. uge for 2012–2014 ses i figur 1. Det ses at tankcelletallet i starten af 2014 faktisk fortsatte med at ligge lavere end 2013. I perioden uge 13

til 34 fulgte kurven stort set tankcelletallet for 2013. Begge år var der en dramatisk stigning omkring uge 28–30 til over 250.000 i uge 32. Der har været en tydelig reaktion på den pludselige varme. Der er i nogle besætninger stor negativ effekt af sommervarmen. Det var nok værd at drøfte resultaterne fra din besætning med dine rådgivere, så du kan gøre klar til betydelig mindre effekt af varmen på køerne og fodringen til næste år.

Cellettallets udvikling (geometrisk gennemsnit)

Figur 1 – Udvikling i tankcelletallene i 2012, 2013 og 2014, hvor 2014 kun går til og med 21. sept. 2014

Behandlinger mod yverbetændelse

Antallet af startbehandlinger for yverbetændelse er også faldet rigtig fint de senere år. I 2008 blev der startet en behandling for yverbetændelse på 41% af køerne. Dette tal faldt i 2013 til 28%. Altså igen en rigtig flot udvikling. Den forbedrede yversundhed er således ikke opnået ved at behandle flere køer, tvært imod. Det lader til, at øget fokus på forebyggelse bestemt er det, der har forbedret yversundheden.

Vi anbefaler nu generelt, at det ikke er nødvendigt at behandle milde tilfælde af mastitis uden påvist infektion

i mælken, hvis der kun er forandring i mælken med klatter, men ingen forandringer med hævelse i yveret. Det gælder også i tilfælde, hvor der kun er CMT-reaktion i mælken, og mælken først er undersøgt for infektion. Selv hvis der påvises en infektion, er det ikke nødvendigt at behandle i flere af tilfældene. Eksempelvis ved fund af milde koagulase negative stafylokokker. Kun i tilfælde når yveret er ømt og hævet, eller hvor koen ligefrem er tydeligt syg med nedsat mælkeydelse og ædelyst på grund af yverbetændelse, bør du opstarte behandlinger for yverbetændelse uden

forudgående undersøgelse af infektion i mælken.

Forebyggelse mod yverbetændelse

Den flotte udvikling i yversundhed og behandlinger for yverbetændelse siden 2008, viser at danske mælkeproducenter har formået at sætte fokus på den forebyggende indsats i besætningerne. En af de helt store indsatser her er renere køer. Det virker specielt på den gruppe bakterier vi kalder miljøbakterier, herunder *Streptokokkus uberis* og *E. coli*. Renere køer har mindre yverbetændelse (og også bedre kløve).

Sørg derfor for at sengebåsen er korrekt tilpasset til koen med længde frem til en brystplanke/slange, så koen ligger med bagenden lige ved kanten af sengene og afsætter gødning ude i gangarealet, – ikke i sengene. Sørg for rigeligt med frisk strøelse helst 2 gange dagligt i den bagerste del af sengene og sørg for hyppig nedskrabning, f.eks. mindst 3–4 gange dagligt. Det hjælper. Endelig skal gangarealer selvfølgelig holdes rene ved hyppig skrabning, så køerne

ikke tager gødning med op i sengene. På dybstrøelsesarealer anbefaler jeg bestemt at kigge på belægningsgraden. Specielt i områder med nykælvere skal du sørge for mindst 10 kvadratmeter/ko, men også ved goldkøerne de sidste 14 dage inden kælvning har belægning en stor indflydelse på risiko for yverinfektioner.

En anden gruppe er de såkaldte smitsomme bakterier. Det drejer sig om Stafylokokkus aureus, Streptokokkus

agalactiae (B-streptokokker) og Mycoplasma. Disse infektioner forebygges ved punkterne i den såkaldte 5-punkts plan, der blev fastlagt helt tilbage i 1969, og punkterne virker stadig.

Goldbehandling med antibiotika

Goldbehandling med antibiotika er et centralt punkt i forebyggelse af smitsom mastitis, og det tyder på at de danske mælkeproducenter er begyndt at goldbehandle lidt flere køer med antibiotika.

5-PUNKTS PLAN VED SMITSOMME BAKTERIER

1. god malkning med et vedligeholdet malkeanlæg
2. pattedyp efter malkning
3. goldbehandling med antibiotika
4. hurtig behandling af akutte tilfælde
5. sektionering eller slagtning af køer med kroniske infektioner og vedvarende høje celletal

Vi kan beregne antal goldbehandlinger ud fra antal tuber, der bliver købt til goldbehandling, og dividere med 4. Sætter vi dette antal i forhold til antal kælvninger, blev der i 2008 goldbehandlet 39% af køerne. I 2013 var det steget til 43%. Benyttes tal fra kvægdatabasen, er der indberettet goldbehandling med antibiotika på 13% i 2008 og 30% i 2013. Noget tyder således på en kraftig underrapportering til kvægdatabasen af goldbehandlinger. Dyr læger, der udleverer antibiotika til goldbehandlinger i modul 1-besætninger, indberetter ofte ikke disse behandlinger. Jeg vil derfor gerne opfordre til at alle goldbehandlinger, såvel som patteforseglingsbehandlinger, indberettes til kvægdatabasen. Det er vigtigt for vores vejledninger og opgørelser på effekt af behandling, at der er sket korrekt indberetning af alle behandlinger.

Der arbejdes i øjeblikket på, at du fremover i DMS kan se og sammen med dine rådgivere vurdere effekten af antibiotikagoldbehandling i din besætning. Ud fra kocelletallene ved ydelseskontrollen før, og efter kælvning, er det muligt, at beregne data som nyinfektion og kurerede i goldperioden for køer i din besætning, der henholdsvis er

antibiotikabehandlet, behandlet med patteforsegling, behandlet med begge eller ikke er behandlet. Jeg håber snart dette er tilgængeligt i DMS. Det kræver SELVFLUGELIG, at du indberetter data korrekt til kvægdatabasen, hvis du skal kunne bruge disse data.

Udpegning til goldbehandling med PCR analyser på ydelseskontrolprøver

For at det er muligt at goldko behandle en ko med antibiotika i Danmark, skal der være påvist en infektion i mindst en kirtel i en mælkeprøve, der ikke må være udtaget mere end 35 dage før behandlingen.

En sådan infektion kan påvises dels ved en dyrkning, det vil oftest være hvis prøven undersøges af den lokale dyrlæge, eller ved en PCR-undersøgelse. PCR-undersøgelser kan foretages dels på prøver udtaget direkte fra koen, oftest blandeprøver fra alle 4 kirtler, eller ved at benytte ydelseskontrolprøverne. Hvis der benyttes PCR-undersøgelser, skal undersøgelsen også omfatte undersøgelse for penicillin-resistens-gen ved stafylokokker, det såkaldte Beta-lactamase gen.

Tidligere har der kun været mulighed for PCR-undersøgelse på ydelseskontrolprøver med det såkaldte 12 kit

undersøgelse. Eurofins og RYK har nu i samarbejde udarbejdet et system så man kan vælge mellem flere undersøgelsesmuligheder (Kit). Efter ønske fra nogle landmænd om også at få undersøgt for mycoplasma ved goldko-undersøgelserne blev det såkaldte 16-kit introduceret. Der er nu kommet en dansk konkurrent på markedet til de hidtidige finske kit.

De danske kit er validerede og specielt på Streptokokkus uberis fundet mere følsomme. Dvs. med betydeligt flere fund af disse bakterier. Desuden vil de danske kit også give mulighed for at vælge en undersøgelse for Mycoplasma bovis på goldningsprøver.

Priserne for de forskellige kit møder du i indgangsbilledet til bestilling i dyreregistrering.

Bestillingen til goldkundersøgelser

Du kan vælge en udpegning af alle køer til undersøgelse med mulighed for begrænsninger på kocelletallet. Det finder du i Dyreregistrering på fanen Ejendom/sundhedsstatus/PCR tilmelding.

Bestilling af PCR undersøgelser på enkelt dyr sker i Dyreregistrering på fanen Besætning/Sundhed/Vet. analyser.

VI VIL IKKE SÆTTE SUNDHEDEN OVER STYR

Mycoplasma på egnen fik for alvor Lene og Karstens øjne op for, hvor vigtigt det er at have styr på den eksterne smittebeskyttelse.

Der er ingen smitsomme sygdomme i besætningen på gården Ny Børsting ved Thise. Og sådan vil ejerne, Lene og Karsten Høgh gerne have, at det bliver ved med at være. Det blev for alvor klart for dem, da mycoplasma-tilfældene begyndte at florere på egnen for godt et år siden.

“Pludseligt gik det op for os, hvor galt det kunne gå, hvis vi ikke passede på, og så satte vi os for, at få helt styr på smittebeskyttelsen,” fortæller Lene Høgh. Og siden da er der sket mange ændringer på Ny Børsting.

Tøj- og støvleskift

Det første, der møder én, når man går ind i malkerummet, er et skilt, der minder besøgende om at skifte støvler og kittel. Når man træder fra malkerummet og ind i stalden, møder man det samme skilt igen. På pinde, der stikker ud fra væggen, hænger fire sæt gummistøvler i forskellige størrelser og på en knage to kitler.

“Det er vigtigt for os, at folk, der kommer ude fra, ikke tager smitte med ind – især dem der kommer i andre besætninger. Og det er jo virkelig i småtingsafdelingen at hænge skilte op og sørge for skiftetøj. Kitler og gummistøvler kostede 2.000 kr.” fortæller Lene. Parret har samtidigt gjort det klart over for de folk, der jævnligt kommer i stalden – primært dyrlægen og inseminøren – at smittebeskyttelse nu er et vigtigt fokusområde på gården.

“Og det er tydeligt, at de har fokus på det,” bemærker Karsten.

Styrede kørselsveje

Der er også tænkt grundigt over, hvordan kørsel til og fra gården foregår. For eksempel køres alt foder ind i den ene ende, mens gylle køres ud fra den anden.

“Det er vigtigt for os, at maskinstationen kører den rigtige vej bagom, så de ikke taber gylle foran stalden, så vi får det slæbt ind på foderbordet,” forklarer Karsten. Pladsen mellem stalden

og plansiloen er asfalteret, så der ikke kommer jord med, når der køres foder ind.

Gode udleveringsforhold

Når der før i tiden blev hentet slagtedyr på Ny Børsting kørte vognmanden helt ind i stalden. Sådan foregår det ikke længere. Nu er der etableret en drivgang fra en boks og helt ud til staldindgangen. “Det er bare nogle gamle låger, vi har sat op,” fortæller Karsten. “Men vi skal ikke have nogen fremmed bil ind i stalden.” Hvad angår spædkalvene har parret skiftet aftager, så de kun har den samme, som udelukkende henter kalve hos dem.

“Hvis han hentede kalve i flere besætninger, ville vi have slået to gamle kalvebokse sammen til en udleveringsboks og sat den udenfor med tag over og strøelse,” forklarer Lene.

Sirlig orden

Uanset hvor man kigger rundt på bedriften er der sirlig orden. Der ligger intet overflødigt og flyder i krogene, og på pladsen mellem stald og plansilo kan man praktisk taget hoppe på tungen, hvis det var det, man havde lyst til. Og det er ikke tilfældigt.

“Rod tiltrækker rotter, og rotter kan have smitte med,” forklarer Lene. “Og to paller ovenpå hinanden er nok til, at de kan lave en rede.”

Derfor har parret en aftale med Skadedyrsservice om rottebekæmpelse. Det koster 6.000 kr. årligt.

“I det hele taget synes jeg, man når langt for små penge og lidt omtanke,” bemærker Lene.

Lene og Karsten Høgh har stor fokus på smittebeskyttelse i deres besætning ved Thise.
Foto: Kirsten Marstal

Kvierne står hjemme

Et enkelt tiltag har dog kostet mere end omtanke og småpenge. Besætningen, som omfatter, 200 SDM-køer, er en lukket besætning. Og da Lene og Karsten tog beslutningen om at sætte fokus på smittebeskyttelsen, lå der allerede en miljøansøgning hos kommunen om tilladelse til en udvidelse af stalden, så kvierne kunne komme hjem i stedet for at stå på kviehotel.

“Vi kunne se, hvor vigtigt det var at få dem hjem for at kunne styre smitten. Derfor lagde vi pres på både bank

og kommune for at fremskynde processen,” fortæller Karsten. Og banken kunne godt se fornuften i deres argument, og miljøansøgningen gik ret hurtigt igennem. Det betyder, at kvierne nu også står i besætningen, så Lene og Karsten har den fulde styring over smittebeskyttelsen.

Stadig plads til åbenhed

Men det betyder ikke, at der ikke må komme besøgende i staldene på Ny Børsting.

“Vi prøver selvfølgelig at minimere trafikken i stalden. Men vi vil også gerne bevare åbenheden, så interesserede kan komme og kigge. For eksempel har vi stor glæde af den lokale børnehaves besøg. Og det kan selvfølgelig sagtens lade sig gøre. Vi har en sund besætning, og det ville være skørt at sætte det over styr. Men man skal jo ikke blive hysterisk – bare bruge sin sunde fornuft,” smiler Lene.

GENERELT ØGET FOKUS PÅ SMITTEBESKYTTELSE

Kontrolassistent Søren Nielsen har bemærket et generelt øget fokus på smittebeskyttelse hos mælkeproducenterne – men mange kunne gøre mere ...

Mens Lene og Karsten fortæller deres historie sidder kontrolassistent Søren Nielsen med ved bordet og nikker genkendende til de tiltag som beskrives. For med sine elleve årlige besøg i besætningen, har han løbende fulgt udviklingen omkring de smittebeskyttende tiltag på Ny Børsting. Og det har også haft en effekt på ham.

“Når besætningsejeren stiller krav, bliver man også selv mere omhyggelig og opmærksom på god smittebeskyttelse. For selvom smittebeskyttelse selvfølgelig er noget, som jeg i kraft af mit job er nødt til at have fokus på,

så tænker man alligevel ekstra meget over, hvad man gør og hvordan i en besætning som Tina og Karstens,” fortæller han. Uanset besætningens karakter er Søren dog altid meget omhyggelig med hygiejnen ved sine besøg.

“Jeg skifter naturligvis kedeldragt mellem hvert besøg – også mellem morgen og aftenmalkning i samme besætning. Der skal ikke under nogen omstændigheder være gødning på mit tøj,” fortæller han. Også støvlevask er han meget omhyggelig med. Og alt udstyr bliver naturligvis vasket uændeligt mellem hvert besætnings-

besøg – indvendigt vaskes og desinficeres det sammen med malkeanlægget. Og Søren er ikke i tvivl om, at der de seneste par år er kommet større fokus på smittebeskyttelse i områdets besætninger. “Rigtigt mange gør det godt, men mange kunne også gøre det bedre,” påpeger han.

*Kontrolassistent Søren Nielsen kommer i mange besætninger og er altid meget opmærksom på at have rent tøj og udstyr.
Foto: Kirsten Marstal*

ANALYSEBASERET KONTROL OG FODERSTYRING

Der kan være stor variation i det grovfoder, der anvendes i rationer til malkekøer, indkøbte råvarer kan variere bl.a. ved forskelle i procesteknik fra parti til parti, der kan være unøjagtigheder ved fyldning af foderblanderen og måske er hele foderrationen ikke blandet godt nok sammen.

Ud fra et styringsmæssigt synspunkt er fodring af malkekøer derfor kompliceret af både det komplekse biologiske samspil mellem foder og ko og de mange forskellige kilder til variation og støj i foderkæden. Målet med flere analyser for bedre kontrol med fodermidler og foderblandinger i mælkeproduktionen, er at sikre mere effektiv udnyttelse af foderet, sikre mod fejlfodring og dermed risiko for produktionsfald og stresspåvirkning af køerne og bidrage til mere effektive effektvurderinger af fodermidler, herunder sorter, dyrknings-metoder m.v.

Værdien af analyser afhænger ofte af, hvor hurtigt svaret foreligger, og dermed reelt om man kan nå at respondere på et foreliggende analysesvar. Det giver ikke meget værdi at vide, at de nye rapskager er stærkt afvigende, hvis svaret foreligger efter, at der allerede er konstateret et produktionsudslag i besætningen. Effektiv logistik og hurtige analysemetoder er derfor afgørende for, at der kan skabes effektive analyseløsninger til mælkeproduktionen.

RYK's kontrolassistenter indsamler prøver til de nedenfor beskrevne projekter/systemer. Det gælder samtlige prøver til KMP-fuldfoder, men også prøver af råvarer og kraftfoder i det omfang prøverne er hos landmanden på kontrol dagen. Hvis opfodring af en råvare starter før kontrol assistenten igen kommer på gården, kan prøverne i stedet sendes med posten, således at man kan undgå kedelige udslag i besætningens produktion.

KMP-fuldfoder

KMP-fuldfoder er et analysetilbud, der er knyttet til ydelseskontrol i malkekvægsbesætninger og giver mulighed for rutinekontrol af foderblandinger til både malke- og goldkøer. Der udtages en prøve af foderblandingen direkte fra foderblanderen, og prøven neddeles ved kegle-neddeling. Kontrolassistenten står for transport af prøverne. På laboratoriet bliver prøverne først vurderet med hensyn de fysiske egenskaber ved foderblandingen og tildeles TMR-score (hvor hårdt er komponenterne i blandingen bearbejdet), græs-bolde-score (tilstedeværelse af klumper i blandingen) og partikel-score (graden af tilskudsfoder der falder ud af blandingen enten som smuld eller piller). Herefter tørres prøven ved 60°C, formales og scannes på NIR-apparat. På analyserapporten sammenholdes NIR-resultatet med forventede resultater fra DMS/NorFor, hvis man i besæt-

Modtagelse af prøver ved Kvægbrugets ForsøgsLaboratorium i Skejby.
Foto: Nils Bastian Kristensen

ningen har oprettet en foderblanding med prøvekode fra laboratoriet. I analyserapporten får mælkeproducent og konsulent et overblik over, hvor store afvigelser, der er fundet i kemisk sammensætningen for den aktuelle blanding, og hvordan foderets sammensætning har udviklet sig over tiden indenfor besætning og fodringshold. Godt 50 besætninger deltager medio 2014 i KMP-fuldfoder.

Overvågning af råvarer og kraftfoder

En væsentlig del af foderet indkøbes som råvarer eller kraftfoderblandinger, og RYK's kontrolassistenter sikrer indsamling af råvarer og kraftfoder i knapt 100 besætninger i forbindelse med projekter ved VFL, Kvæg. Undersøgelserne har vist markante forskelle mellem producenter af rapskager i produkternes egenskaber og har vist forskelle i hvor stor variation, der er mellem partier fra forskellige leverandører.

Den store fodringsbiologiske analyse

Fremadrettet vil både data fra ensilageanalyser, data fra råvareanalyser, data fra kraftfoderanalyser og data af fuldfoder i kombination med data fra f.eks. ydelseskontrol og kliniske registreringer i besætningerne blive anvendt til komplekse dataanalyser til udredning af foderets værdi og effekt. Målet er at opnå så stor en dækning af dansk mælkeproduktion, at talrige spørgsmål omkring fodermidlerne værdi og eventuelle kvalitetsproblemer kan udredes på baggrund af overvågningen. Hermed vil dansk mælkeproduktion opnå en langt hurtigere responstid til værdifastsættelse af fodermidler og foderkvaliteter samt blive i besiddelse af et nyt fundament for effektiv produktionsstyring.

Baljeprøve af fuldfoder udtages i foderstrengen når ca. 50% af blandingen er udfodret. Foto: Niels Bastian Kristensen

På den måde bliver baljeprøven så repræsentativ som muligt. Foto: Niels Bastian Kristensen

Baljeprøver neddeles ved kegle-neddeling på rent underlag og prøven overføres til udleveret prøvepose. Foto: Niels Bastian Kristensen

STATUS PÅ OPERATION PARATUBERKULOSE

Tilslutning

De første prøver for paratuberkulose i mælkeprøver fra ydelseskontrollen tog RYK i marts 2005. Operation Paratuberkulose startede i foråret 2006. Resultater fra Kongeåprojekter gjorde, at det fagligt var betimeligt at begynde. Det startede med manuel udpegning af prøver, og derfor anvendte RYK gule låg (contra røde låg) på de prøver, der skulle til analyse for paratuberkulose. Grundlaget er screeningsprøver af besætningen. Prøven er en såkaldt elisa-analyse, som er en forholdsvis billig prøvetype, der tester for antistoffer i mælken.

Strategien bag

Operation Paratuberkulose

Vaccination mod paratuberkulose blev forbudt 1. jan. 2008, så i dag er forebyggelse det bedste våben mod paratuberkulose. Her er Operation Paratuberkulose velegnet. Tilmeldte besætninger skal have tilknyttet en "paratuberkulose-

rådgiver" (dyrlæge eller konsulent), der skal udarbejde en risikovurdering og en handlingsplan for indsatsen i besætningen. Der skal tages prøver ca. hver 3. måned af alle malkende. Da analysemetoden er ret enkel, må der ikke drages forhastede konklusioner ud fra bare et forhøjet analyseresultat. Der skal altid foreligge mindst to resultater på den enkelte ko, før der evt. skrives til udsætning.

Redskaber

Redskaberne, der blev udviklet, var udover risikovurdering og handlingsplan, først og fremmest udskrifter. Der blev søgt midler hjem til produktion af en film om emnet. Alle malkekvægsbesæt-

ninger fik derfor en DVD med titlen: Operation Paratuberkulose. Der er udviklet en hjemmeside: www.paratuberkulose.dk

Udskrifter

I figur 1 ses et eksempel på et udsnit af udskriften ParaTB Mælkefordringsliste fra en besætning med ganske få gule og røde køer. Når resultatet er på 0,3 og derover regnes det for en positiv test. Elisa-testen viser en værdi på 0,5 ved en enkelt ko ved den seneste kontrollering. Ved forrige kontrol havde den samme ko 0,6 hvorved den bliver rød. De to gule køer har også vist forhøjede tal, dvs. 0,3 og derover.

Behovet for og efterspørgslen efter udskrifter har medført, at der i dag er 7 udskrifter til rådighed:

Reduceret tilmelding

Der skal gennemføres 8 runder analyser

ELISA-ANALYSEN ER RET ENKEL OG BILLIG.
DERFOR MÅ DER IKKE DRAGES FORHASTEDE KONKLUSIONER
UD FRA KUN ET FORHØJET RESULTAT

Dansk Kvæg	Malkekvæg	Para TB Mælkefordringsliste
------------	-----------	-----------------------------

Risiko = Høj: mælk bruges ikke til fodring af kvie-kalve; Høj kælvningshygiejne

Ckr-Dyrnr.	ELISA	Forrige 26.06.14	Kælv nr.	Forventet kælvedato	Ydelsesnedgang	Inf.-grp
1918		0.3	3	03.12.14	Sandsynligt	2 #
2028		0.3	3	20.09.14	Sandsynligt	2 #
2037	0.5	0.6	3		Meget sandsynligt	9 *
2557				20.11.14	(Risikokalv)	4
2583				11.03.15	(Risikokalv)	4

ELISA-niveau er et udtryk for antistof-niveau. Skalaen går fra 0 til ca. 2. Jo højere niveau, des større er sandsynligheden for, at koen udskiller bakterier.
Brug af resultater forudsætter 4 årlige besætningsundersøgelser.

Figur 1. Udskriften Para TB mælkefordringsliste med en rød ko og to gule samt et par kælvkvier som er "risikokalve"

af hele besætningen. Herefter er der mulighed for at gå over på reduceret tilmelding, hvilket blev udviklet i 2009. Formålet var at opnå en besparelse på analyseudgifter uden at sætte ret meget over styr rent fagligt. Erfaringen viser, at der spares 20–30%, og i enkelte tilfælde mere eller mindre.

Tilslutning

Der var god tilslutning lige fra starten. Det har siden 2008 ligget omkring 30% af de ydelseskontrollerede besætninger. De deltagende besætninger har typisk haft flere køer (ca. 15 køer) end gennemsnittet. Antallet af besætninger har således haft et parallelt forløb i forhold til det totale antal besætninger, når det ligger konstant omkring 30%. Medio september 2014 deltager 916 besætninger i Operation Paratuberkulose.

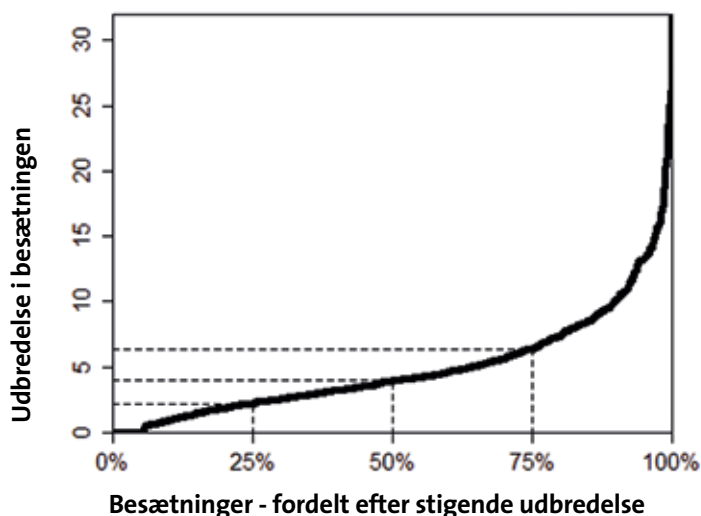
Thise Mejeri har tilmeldt alle deres leverandører, hvilket mejeriet betaler. Omkostningen er ca. én øre pr. kg mælk. Ønsket er at komme frem til, at der ikke er antistoffer i mælken hos deres leverandører.

Besætningerne, der ikke længere deltager, kan i store træk deles i tre grupper: salg af besætningen, økonomiske aspekter og at der ikke optræder køer i besætningen med antistoffer længere.

Resultater

Succeskriteriet er at få udryddet de gule og røde køer i besætningen, og at der ikke dukker nye op. I figur 2 er udbredelsen på tværs af besætningerne holdt op i mod omfanget i den enkelte besætning. 50%-fraktilen af besætningerne har 4% gule og røde køer. Den gode ende af skalaen (til venstre på x-aksen) viser, at 5,6% af besætningerne ligger på nul procent gule og røde køer. Her var tallet under en procent i 2007.

Figur 2. Forekomsten af gule+røde køer hos besætninger der deltager i Operation Paratuberkulose. 5,6% af besætningerne har hverken gule eller røde køer. Gns. besætningen har 4,0% gule+røde køer. Besætningen med flest gule+røde køer har 32,4%.

UDTAGES DER PRØVER DE 3 FØRSTE DAGE EFTER KÆLVNING, KAN KOEN FEJLAGTIGT BLIVE UDPEGET SOM SMITTET, DE SÅKALDE FALSKE POSITIVE

Havde de besætninger, der allerede har fået bugt med de gule og røde køer, ikke meldt sig ud undervejs, havde tallet været en del større.

Hos nykælvede køer har det vist sig, at pga. de mange antistoffer er det vigtigt at ikke forlade sig på ét resultat. Udtages der prøver de 3 første dage efter kælvning, kan de fejlagtigt blive udpeget som smittede, de såkaldte falske positive.

Fremtiden

Fremadrettet skal den gode gænge fastholdes. Strategien fra Videncentret for Landbrug|Kvæg 2014–2018 er, at 50% af de mælkeleverende besætninger deltager i Operation Paratuberkulose.

For at målet skal opfyldes, kræver det tilslutning fra ca. 600 nye besætninger. Det kræver, at der sættes resourcer af og gøres en indsats for at nå det mål.

MÅLSÆTNING I VIDENCENTRET FOR LANDBRUG|KVÆGS STRATEGI 2014–2018:
50% AF DE MÆLKELEVERENDE BESÆTNINGER DELTAGER I OPERATION PARATUBERKULOSE

[illegible]

Ny metode B, kun én drægtighedstest og selvvalgt interval

Test af drægtighed inden for et selvvalgt interval giver dig nu mulighed for helt selv at styre, hvornår du ønsker dyrene testet. De skal bare være mere end 50 dage efter seneste kælvning eller mere end 28 dage efter seneste inseminering. Alle dyr i intervallet og uden forudgående oplysning om drægtighed vil blive testet.

Hvis du vælger interval i forhold til foregående kælvning, vil du også få testet dyr uden indberettet løbning. Hvis der ikke er indberettet oplysning om løbning eller bedækning, vil du kun få oplyst om køn er drægtig eller ej.

Bemærk at beregning af evt. kælvdato vil ske ud fra seneste indberettede løbning. Hvis køn først er insemineret uden at blive drægtig, men så efterfølgende er blevet drægtig ved en ikke indberettet naturlig bedækning, vil den beregnede kælvdato være forkert.

Ny metode D til udsætterkøer

Test af drægtighed på køer, der er markeret til udsætning, er først og fremmest en hjælp til at undgå problemer med slagtning af køer, som var drægtige, uden at du vidste det. Højdrægtige dyr må som bekendt ikke slagtes, og der falder betydelige bøder, hvis det sker.

Nu har du muligheden for konsekvent at få testet, om dyrene er drægtige, således at du kan disponere salg eller slagtning af dyrene på baggrund af den oplysning.

Læs mere om drægtighedstest og kombination af metoder på RYK's hjemmeside www.vfl.dk/RYK

Om drægtighedstest på mælkeprøver

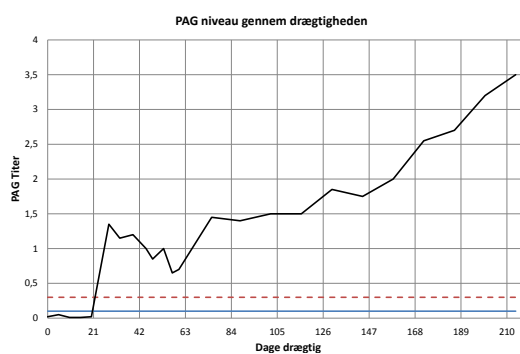
Drægtighedstest på mælkeprøver foretages ved at bestemme mængden af nogle særlige proteiner (kaldet PAG) i mælken. Nedenstående kurve viser mængden af PAG i mælken hen gennem drægtigheden. Lige efter insemineringen er der næsten ikke PAG i mælken, men efter ca. 20 dage stiger mængden kraftigt og når et højdepunkt omkring 28 dage efter inseminering. Derefter falder

niveauet svagt frem til ca. 60 dage efter inseminering, men stiger så hurtigt igen frem til ca. 75 dage efter inseminering. Niveauerne hos de drægtige køer er dog konstant så høje at IDEXX testen vil registrere mere end 96% af drægtighederne korrekt selv i den tidlige del af drægtigheden.

Undersøger man på køer, som har været insemineret, men ikke er drægtige, finder IDEXX testen en mindre del af dem drægtige ved undersøgelse kort efter inseminering (se tabel). Det skyldes forekomst af PAG i mælken i flere dage efter tidlig fosterdød, som man ville kunne opdage ved manuel drægtighedsundersøgelse.

RYK har siden oktober 2013 tilbudt drægtighedstest af køer via ydelseskontrollens mælkeprøver. Mere end 400 besætninger benytter i dag denne metode oftest i kombination med den traditionelle undersøgelse foretaget af inseminøren.

Resultaterne fra drægtighedstest via mælkeprøver indgår i Kvægdata-basen og alle styringslister på lige fod med manuelle drægtighedsundersøgelser. Det betyder, at dyr naturligvis ikke bliver testet unødvendigt.

Den nederste (blå) linje er det niveau, hvor en analyse vil give svaret "ikke drægtig"

Den stiplede (røde) linje er det niveau, hvor en analyse ville give svaret "forundersøgelse"

Ikke drægtige køer (manuel eller ultralyd undersøgelse)		IDEXX drægtighedstest				IDEXX test Specificitet
		Ialt	Drægtig	Forundersøg	Ikke drægtig	
Dage efter inseminering	Ikke insemineret	264	3	4	257	99%
	28 - 34	268	26	11	231	90%
	35 - 45	67	6	2	59	91%
	46 - 55	13	0	1	12	100%
	56 - 65	14	0	0	14	100%
	66 - 75	9	0	1	8	100%
	>75	23	1	1	21	96%

Typisk lader man inseminøren lave drægtighedsundersøgelser en eller to gange mellem kontrolleringerne og får så foretaget automatisk drægtighedstest ved kontrolleringen. På den måde får man tjekket drægtigheder to eller tre gange månedligt. Fordelene er, at man ved kontrolleringen helt automatisk får samlet op på dyr uden drægtighedsoplysninger og uden at skulle sortere dem fra.

Nogle besætninger benytter udelukkende drægtighedstest via mælkeprøve, og de får så samlet op på drægtigheder lige så tit, som de får kontrolleret.

Automatisk drægtighedstest på mælkeprøver koster i 2014 en årlig afgift for besætningen på 375 kr., og derefter 15 kr. pr. prøve.

Ingen garanti

Da vi arbejder med biologisk og levende materiale, er der i lighed med andre metoder en lille usikkerhed for resultatet. Derfor kan der ikke gøres krav gældende over for RYK eller Eurofins Steins, hvis analyseresultatet viser sig ikke at være korrekt. Ved analysen kan der ikke gives garanti for, hvor langt dyret er henne i drægtigheden.

ET VELFUNDERENDE MALKEANLÆG KRÆVER GOD VEDLIGEHOLDELSE

Malkeudstyr bruges 365 dage om året og mindst 2 gange om dagen. Derfor er det uhyre vigtigt, at det holdes vedlige. Malkeudstyret har stor indflydelse på mælkens kvalitet og køernes yversundhed. Regelmæssige serviceeftersyn og forbyggende vedligehold sikrer, at systemet fungerer optimalt. Det er dog forskelligt, hvor tit man skal gøre tingene, da nogle ting skal tjekkes op dagligt imens andre ting med længere interval. Meget af det regelmæssige vedligehold kan landmanden selv udføre, imens andet udføres primært af en montør. Følgende råd og vejledninger skal kun ses som vejledende, da der kan være forskel på anlæg og deres opbygning. Derfor passer ikke alle punkter til alle besætninger, men bør give et godt overblik over det, som er vigtigst at holde øje med.

HUSK

MINDST HALVÅRLIGT AT SØRGE FOR:

- At alle pulsatorer efterses for fejl, halthed eller lignende. Når vi laver ISO test af malkeanlæg, finder vi tit fejl på pulsatorer, både på robotter og almindelige malkesæt, så her skal man passe godt på
- At der udskiftes pattegummi i henhold til producentens anbefalinger, dog ikke sjældnere end 2 gange årligt. Det er den eneste del af malkeanlægget, som kommer i berøring med koen. Slidt pattegummi belaster koen meget ved malkning. Pattegummi bliver slidt og dets bevægelighed bliver ved langvarigt brug anderledes end det er designet til at gøre. Derfor er meget vigtigt ikke at vente med at skifte pattegummi
- At der udskiftes gummidele og slanger efter behov. Alt for ofte ser vi gamle og møre gummidele og slanger, som burde have været skiftet længe før
- At rengøre vakuumledningen. Det er noget som meget få landmænd får gjort, men det burde gøres oftere, da der i ledningen samles støv og andet, som ikke hører hjemme der

Vores Mælk®
- en ren fornøjelse

HUSK

MINDST MÅNEDLIGT AT SØRGE FOR:

- At vakuum-regulatoren er ren og kan trække luft uden besvær
- At vakuum pumpens rem er stram og i orden
- At åbne mælkecentralerne. Alt for få landmænd åbner centralerne regelmæssigt for at rengøre og kontrollere dem

**VI ANBEFALER ALTID ALLE AT FÅ LAVET FULD SERVICE PÅ MALKEANLÆG OG KØLETANK
REGELMÆSSIGT 2 GANGE OM ÅRET FOR AT SIKRE DRIFTEN AF Udstyret**

HUSK

MINDST DAGLIGT AT SØRGE FOR:

- Vakuumpumpens funktion. Lær hvordan den lyder. Ændring i lyden kan afsløre fejl på regulatoren.
- Rigtigt vakuumniveau. Nogle landmænd bruger tape eller tuschpen for at markere niveauet på vakuummåleren, så de nemmere kan se, om vakuumniveauet er korrekt.
- At slanger og pattegummi er i orden. For ofte finder vi ved enten kimtals- eller celletalsbesøg, defekte slanger eller revner i pattegummiet.
- At mælkemålere, mælkecentraler, mælkeudskillere (også på robotter) og væskefælder er uden synlige belægninger. Hvis vasken fejler, ser vi meget ofte her de første tegn på belægninger, så hold øje med disse steder.
- At pattegummiet ikke er fedtet eller slidt. Indvendigt skal pattegummiet ikke være fedtet, og man kan hurtigt få en fornemmelse af, hvordan de skal føles indvendigt, f.eks. ved at føle med en finger. Hvis fornemmelsen ændrer sig, er det tegn på, at der er noget i vejen med systemet. Fedtet pattegummi betyder, at vask af anlægget ikke fungerer optimalt.
- At der er olie nok på vakuumpumpen.
- At pulsatorerne virker efter hensigten. Vær især opmærksom på de korte pulsatorslanger. Vi finder ofte revner i de slanger, og det har en stor negativ indvirkning på pulsatorsens funktion.
- At spandemaskinen er skinnende ren og med samme pulsation som anlægget. Alt for ofte glemmes det, at dette er besætningens vigtigste malkesæt, fordi vi malke de mest følsomme køer med det. Derfor må der altid være ekstra fokus på spandemaskinens vedligehold og funktion.
- At luftindtagene i malkesættene er åbne og rene.
- At mælken bliver nedkølet hurtigt, og at temperaturen på nedkølet mælk i tanken er i orden.
- Udvendig vask og renholdelse af udstyr. Det er meget vigtigt, ikke mindst i robot-besætninger. Jeg har erfaret, at de landmænd som rengør deres anlæg dagligt og med omhu samtidig ofte opdager fejl eller manglende justeringer på anlægget, som f.eks. slidte/defekte slanger eller gummidele som ellers ikke ville blive opdaget i tide.
- At der altid er varmt vand nok til rådighed, og at der bruges den rigtige mængde vand til vasken. Alt for mange tror at vandtemperaturen er høj og vandmængden er i orden, og så viser det sig, at det er det slet ikke! Vandvarmere falder nemlig i ydelse med alderen, så de kan sagtens snyde både i temperatur og vandmængde.
- At der er kemikalier nok til vasken. Dette lyder måske lidt åbenlyst men det er faktisk overraskende ofte, at kimtalsproblemer opstår fordi der kun vaskes med vand og uden kemikalier!
- At doseringen af kemikalier passer til vandmængden. Det er særligt vigtigt at huske dette, hvis der skiftes midler. Dosering i forhold til vandmængde kan variere meget fra et middel til andet.
- At vasken foregår efter hensigten og anlægget vaskes godt. Vasken skal være kraftig for at være effektiv, og vandet skal være varmt. Under vask er det en meget god regel at lægge en hånd på låget på mælkecentralerne. De skal nå at være brandvarme under vask!
- At spulefunktionen af tankvasken er som den skal være. Pumperne bliver slidte og spulehoveder eller dyser kan stoppe til. Læg et øre og en hånd på køletanken når den vasker. På den måde kan du mærke om vandtryk og spulefunktion fungerer. Man kan hurtigt opdage hvis effektiviteten begynder at falde.

DMS Dyreregistrering

Letter de daglige registreringer og giver dig overblik over udviklingen på din bedrift

Let, enkelt og sikkert at lave de daglige registreringer

Mange er kommet godt i gang med at bruge DMS Dyreregistrering, og oplever hvor mange fordele der er ved at bruge programmet.

DMS Dyreregistrering bruger den viden, der er i kvæg-databasen, så registreringerne er forudfyldt med så

mange oplysninger som muligt, så du sparer indtastninger, tid og minimerer fejl.

Samtidig får du arbejdslistor til optimering af bedriftens arbejdsgange og udskrifter, der passer til dit behov.

Dyreregistrering med få klik

Under aktuelt kan du se indberetninger fra f.eks. slagteriet. Disse indberetninger skal du blot kontrollere og godkende – så er registreringen på plads. Eventuelle fejl rettes også hurtigt.

Aktuelt		?
Tjek og indberet omsætninger		
Slakteri har registreret - tjek og indberet levering		4
Køber har registreret - tjek og indberet afgang		4
Dine registreringer matcher ikke modpartens		
Køber har ikke indberettet indgang - tjek afgang		1
Øvrige registreringer til gennemgang		
Indberetning fra dyrlæge		1

SALMONELLAKAMPAGNEN STRAMMER TIL

Der er pr. onsdag d. 24. september 247 mælkeleverende besætninger i niveau 2. Desværre en stigning på 25 besætninger i løbet af den seneste måned. Der er sket en betydelig stigning i antallet af smittede besætninger særligt i det sydvestjyske område. Ifølge bekendtgørelsen om salmonella hos kvæg skal besætningerne i niveau 2 dokumentere at der ikke længere sker smittespredning ved at udtage blodprøver af en stikprøve på 10 dyr over 3 måneder. Besætninger, der er nysmittede, er ikke forpligtede til at udtage og undersøge blodprøver, før de har været i niveau 2 i 12 måneder.

Besætninger med positive blodprøver skal, indenfor 14 dage fra prøvesvaret foreligger, gennemføre en intensiveret prøveudtagning, som består af gødningsprøver fra 5 mælkefodrede spædkalve, 5 kalve 3–6 måneder gamle, 5 nykælv og 2 gylleprøver.

Der er ved udgangen af september måned 31 mælkeleverende besætninger, der har fået foretaget intensiveret prøvetagning. I 6 besætninger er der påvist Salmonella Dublin i en eller flere prøver. En besætning har været i niveau 3 i foreløbig en måned, de øvrige i kortere tid. Det offentlige tilsyn/niveau 3 indebærer en række krav til smittebegrænsende foranstaltninger både internt i besætningen og i forhold til omverdenen, krav om særslagtning og forudgående tilladelse fra Fødevarestyrelsen til flytning af dyr og produkter fra ejendommen. Det betyder bl.a. at det ikke er tilladt at flytte dyr til levested i andre danske besætninger eller til eksport. Tyrekalve kan derfor ikke omstattes fra besætninger i niveau 3.

VFL, Kvæg udsender løbende information til besætningsejere i niveau 2, ny-smittede besætninger samt til

besætninger med positive blod- og gødningsprøver. Særligt til de besætninger, der er kommet i niveau 3 pga. fund af Salmonella Dublin i den intensiverede overvågning, gør vi opmærksom på muligheden for at modtage specialistrådgivning om sanering fra gruppen, der er nedsat af VFL, Kvæg med dette formål.

Brug mælkeprøver fra enkeltkøer til salmonellasaneringen rigtigt!

Vent med at tage individmælkeprøver for salmonella til

1. Der ikke længere sker smittespredning til spæd- og småkalve.
2. Indholdet af antistoffer i tankmælken er stabilt og gerne på et ikke for højt niveau. Start ikke med at tage prøver før værdierne er nede i størrelsesordenen 40–70.

Indholdet af salmonellaantistoffer i individmælkeprøver afspejles i tankmælken. Hvis tankmælksværdier for Salmonella Dublin er højt eller middelhøjt (50–100 ODC %), vil der oftest være mange køer med høje antistoftal i besætningen. Mange køer kan efterfølgende få kontrol over infektionen og deraf resulterende lave antistofniveauer igen. Individmælkeprøverne fortæller således ikke ret meget nyt i den situation, og man bør vente med at begynde at udpege raske smittebærere ved hjælp af gentagne målinger på mælk, til man er sikker på, at der ikke længere er smitte blandt køer eller ungdyrene. Ofte vil der kun være meget få eller slet ingen raske smittebærere. Er man i tvivl om et antistofsvær hos en enkelt ko, kan man udtage en blodprøve kort tid efter og sammenligne resultaterne.

Du kan gøre noget for at "forsikre" din besætning mod Salmonella

I perioden fra 2006 og frem til 2014 er

ca. 100 mælkeleverende besætninger blevet smittet med salmonella pr. år. God smitteforebyggelse er derfor en effektiv "forsikring" for din besætning og det bliver endnu vigtigere her mod slutningen af salmonellakampagnen.

VFL Kvægs saneringskampagne for Salmonella forløber frem mod sin planlagte afslutning i 2014. Det er vigtigt at sanere for Salmonella, både på grund af de sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser infektionen, kan have i ens egen besætning – men også fordi det udgør en risiko for nysmitte af naboer eller andre tætliggende besætninger. Tidligere undersøgelser har vist at der er større risiko for nysmitte hvis der ligger andre smittede besætninger indenfor kort afstand (op til 2–5 km). Salmonella smitter ved overførsel af gødning og kan derfor flyttes både med dyr, servicepersonale, klovbeskæringsbokse, gyllevogne, mus og rotter. Salmonellaniveauet for alle typer besætninger er offentligt tilgængeligt på www.glr-chr.dk.

Det er derfor vigtigt at have godt styr på smittebeskyttelsen i din besætning. Det er en god idé at sørge for at:

- Undersøge salmonellastatus for evt. dyr du indkøber – før de kommer ind i besætningen!
- Have gode procedurer for smittebeskyttelse ved personadgang i besætningen
- Være opmærksom på at klovbeskæringsbokse udgør en særlig risiko fordi de er svære at gøre tilstrækkeligt rene.
- Undgå færdsel med maskiner (gyllevogne osv. på foderbordet og hvor der blandes foder).
- Overvej risikoen ved at tilføre dyr til fælles græsgange eller dyrskuer.

Gode procedurer, der kan hindre indslæbning af smitte med salmonella, har også virkning på en lang række andre smitsomme sygdomme som fx paratuberkulose, mycoplasma, Staph. Aureus og B-streptokokker, der er årsag til yverbetændelse hos køer.

Ekstern smittebeskyttelse omfatter mange forhold

I forhold til en besætnings eksterne smittebeskyttelse, dvs. de forhold, der har eller kan få betydning for indslæbning af smitte til en besætning, er der en lang række forhold, der kan være vigtige. Disse krav er oplistet i eksisterende bekendtgørelse om smittebeskyttelsesplan, der er gældende for besætninger med mere end 380 køer, men måske også vigtige for mindre besætninger.

Det kan derfor være en god idé at lade sig inspirere af kravene til hvad en smittebeskyttelsesplan som minimum skal omhandle i arbejdet med ekstern smittebeskyttelse i din besætning:

VIGTIGE PUNKTER I EN SMITTEBESKYTTELSESPLAN

- Geografisk beliggenhed i forhold til andre besætninger
- Afgrænsning af besætningsområdet, herunder udendørsarealer
- Procedurer for tilførsel af dyr og avlsmateriale til besætningen
- Procedure for flytninger af dyr internt hvor dette er relevant for smittebeskyttelsen
- Personers adgang til og i besætningen
- Transportmidlers adgang til og på ejendommen hvor besætningen befinder sig
- Forebyggelse og sikring mod rotter, mus, fugle og insekter og bekæmpelse i fornødent omfang
- Adgang af dyr til levebrug, slagtning eller destruktion
- Kritiske punkter i smittebeskyttelsen af besætningen, herunder særlige forhold ved udendørsproduktion og interne flytninger af dyr
- Leverandørbesætningers smittebeskyttelse og sundhedsovervågning
- Dokumentation for smittebeskyttelsesprocedurer, herunder for besøgende og sundhedsstatus for leverandørbesætninger
- Der er rene støvler og kitler til servicepersonale

AJLEPUMPER

- 2" – 3" – 4" pumper til vand, spildevand og gylle.
- Elektrisk motor 2,2 kW til 5,5 kW.
- Hydraulisk drevet – behov: 20-60 liter olie/minut.
- Flow: 500-2.500 l/min.

Find os på facebook

Højgaards Maskinfabrik

Højgaards Maskinfabrik · Fabjergkirkevej 51 · www.hm-pumpen.dk · 9789 3012

MYCOPLASMA BOVIS I MÆLKELEVERENDE BESÆTNINGER

Mycoplasma bovis er en bakterie, der primært smitter ved direkte kontakt fra kreatur til kreatur på samme måde som for eksempel stafylokokker. Bakterien er kvægspecifik, og smitter derfor ikke til mennesker. Besætninger med udbrud af mycoplasma har et meget varierende forløb. De fleste besætninger oplever milde forløb med få kliniske tilfælde af begrænset sværhedsgrad, men andre oplever f.eks. voldsom yver- og/eller ledbetændelse hos køer. Hos kalve kan bakterien ses i forbindelse med ledbetændelse, mellemørebetændelse og øjenbetændelse.

Besætninger med udbrud, vil typisk have symptomer på infektion i en kortere periode på én til tre måneder, hvorefter situationen igen nærmer sig det oprindelige.

Kalve giver besætningsstatus

Når kalve er omkring 2–3 måneder gamle udvikler de antistoffer mod bakterier i nærmiljøet. I besætninger med tegn på Mycoplasma smitte var mængden af mycoplasma-antistoffer højt hos dyr i aldersgruppen 3–12 mdr. I besætninger uden tegn på smitte var der meget færre dyr med antistoffer og antistofniveauet var meget lavere i denne aldersgruppe. Det betyder, at vi på længere sigt formentligt kan bruge kalvene til at få en idé om, hvor stor smittespredning, der er i besætningen.

Screening af tankmælk viser antistoffer hos 20 pct. af besætningerne

VFL, Kvæg har gennemført 4 screening-er af mycoplasma-antistoffer i tankmælksprøver fra alle mælkeleverende besætninger. Resultaterne er tilgængelige i Dyreregistrering på Ejendomsfanen – Sundhedsstatus – vælg Mycoplasma bovis antistoffer som prøvetype – Overvåg tankmælk. Resultaterne svinger fra 0–180. Jo højere jo større

sandsynlighed er der for aktiv smittegang med Mycoplasma bovis i besætningen. Tolkningen af resultaterne er endnu forbundet med nogen usikkerhed, da der ikke er fastsat nogen entydig grænseværdi mellem besætninger med og uden problemer relateret til Mycoplasma bovis.

Med screeningsresultaterne har den enkelte besætningsejer fået viden om, hvorvidt de lakterende køer i besætningen er eller har været udsat for bakterien. Vores viden om, hvordan resultaterne skal tolkes, er imidlertid endnu ikke fuldstændig. Derfor kan en besætning sagtens være positiv for Mycoplasma-antistoffer, uden at man af den grund har eller har haft symptomer, der kan være forenelige med infektioner forårsaget af Mycoplasma. Men viden om antistoffer i besætningen er væsentlig, fordi man så kan træffe forholdsregler i forhold til at reducere intern smittespredning i besætningen.

Det dog vigtigt at huske, at en positiv antistofprøve aldrig vil være nok til at stille diagnosen Mycoplasma.

Diagnostik

Overordnet kan vi sige, at eftersom der kan påvises antistoffer mod Mycoplasma bovis i mange besætninger med malkekvæg, kan man endnu ikke med sikkerhed sige, at påvisning af antistoffer også betyder, at en besætning har sygdomsproblemer på grund af Mycoplasma bovis. Derfor skal diagnostikken både baseres på påvisning af antistoffer, helst ved undersøgelse af kalve i alderen 3–12 måneder, og bakteriologisk undersøgelse af klinisk syge dyr i besætningen ved PCR-metoden. Mycoplasma kan ikke påvises ved almindelig dyrkning.

Forebyggelse er bedste våben

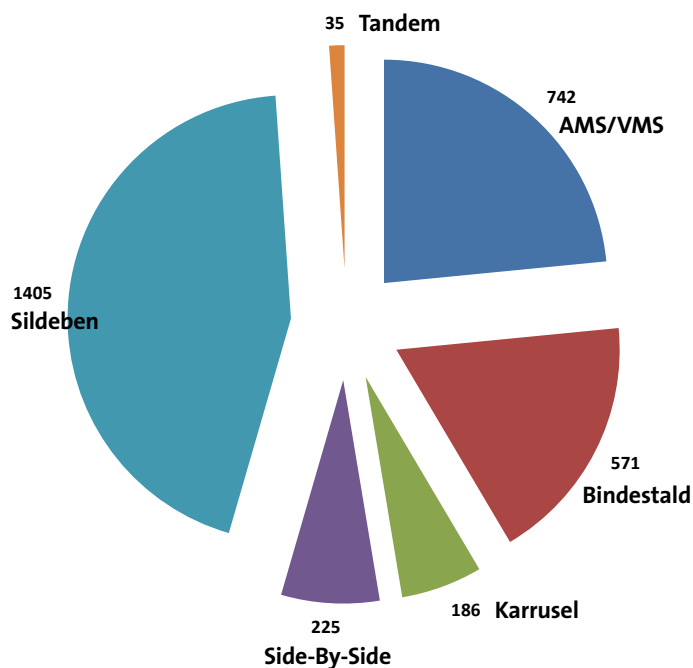
Mycoplasma er en bakterie, der smitter

ved tæt og gentagen kontakt mellem dyr. Behandling med antibiotika er vanskelig og oftest uden effekt. Derfor bør fokus rettes mod at forebygge, at man får infektionen ind i besætningen, samt ved etablering af smittereducerende foranstaltninger inden for besætningen. Striks holddrift og sektionering af kalve- og ungdyrstalde er sandsynligvis en effektiv måde at stoppe spredning af smitte blandt ungdyrene på. I malkestalden bør der være særlig fokus på rene malkemaskiner, jodbaseret pattedyp/-spray samt anvendelse af handsker, så man minimerer risikoen for smitte fra ko til ko under malkningen. Smitte kan overføres fra køer, der udskiller bakterien i mælk. Det anbefales derfor at anvende mælkeerstating eller pasturisere sødmælk til kalvene i besætninger med akutte kliniske tilfælde af yverbetændelse, der skyldes Mycoplasma bovis.

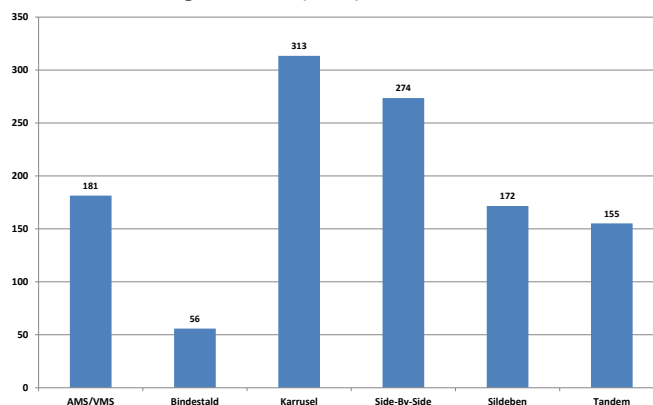
Et andet særligt fokusområde er at undgå sammenblanding af raske og syge køer i samme hold. Har man mistanke om Mycoplasma i besætningen, bør man derfor undersøge kirtelprøver af nye mastitiskøer, evt. nyindkøbte og nykælvede køer med PCR, for at identificere smittede køer.

STATISTIK FRA KONTROLÅRET 2013 – 2014

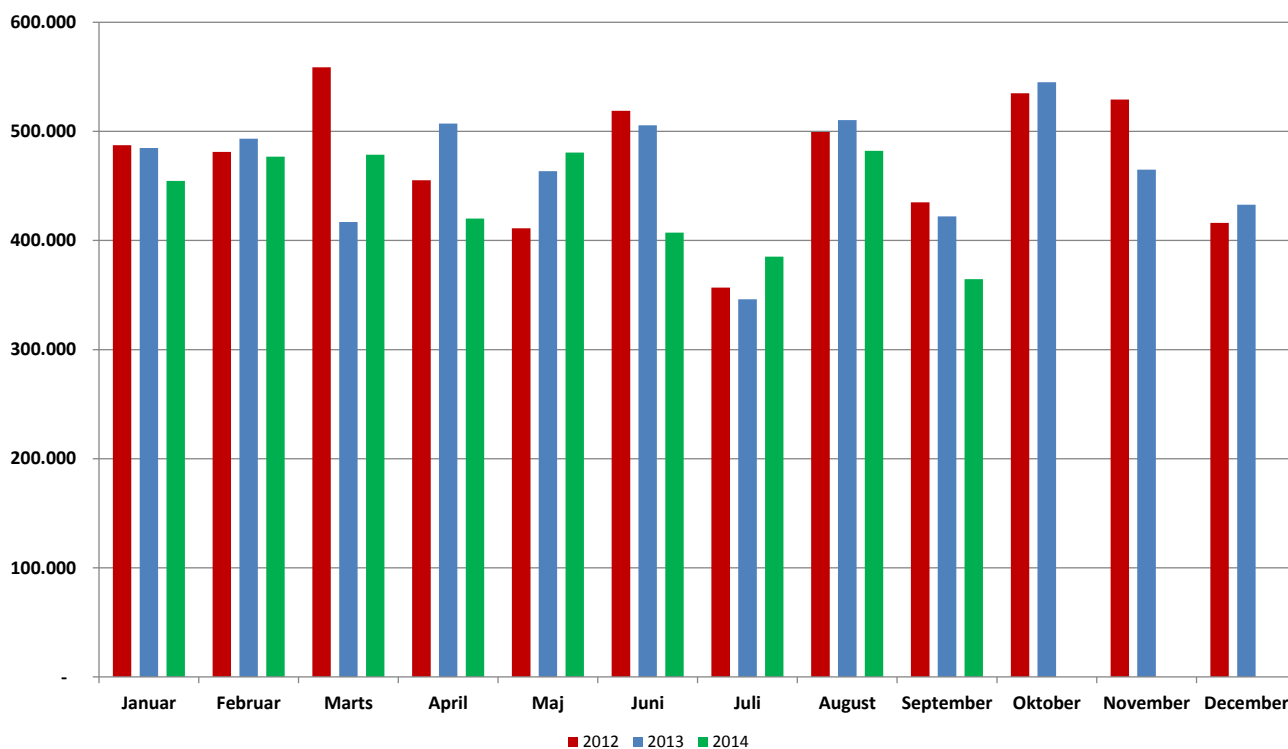
3164 besætninger fordelt efter type af malkeanlæg

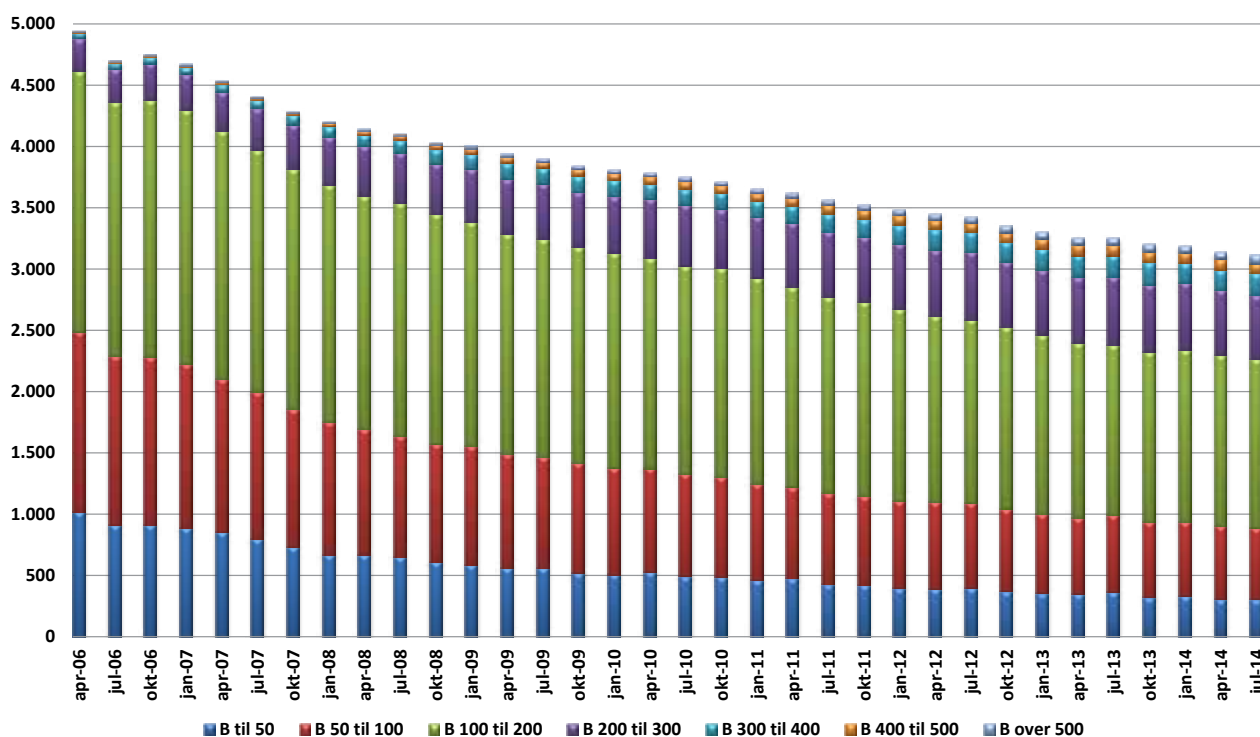
Gns. besætningsstørrelse (køer)

Antal mælkeprøver til Eurofins
Analyseret pr måned

Besætninger i ydelseskontrollen kvartalsvis og besætningsstørrelse

Køer i ydelseskontrollen kvartalsvis og besætningsstørrelse

